

НАУКОВО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

ЗАСНОВАНА У 1918 РОЦІ НБУВ – ГОЛОВНА КНИГОЗБІРНЯ КРАЇНИ, ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ КОМПЛЕКСНИЙ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ЦЕНТР, ДЕРЖАВНЕ СХОВИЩЕ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА СВІТОВОЇ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЗАГАЛЬНИМ ОБСЯГОМ ПОНАД 16,2 МЛН.

НБУВ Є НАУКОВО-ДОСЛІДНИМ ІНСТИТУТОМ НАН УКРАЇНИ. У ЇЇ СТРУКТУРІ: ІНСТИТУТИ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА, КНИГОЗНАВСТВА, РУКОПISУ, АРХІВОЗНАВСТВА, БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ; ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ; СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ; НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА. ДІЮТЬ ДВІ СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ВЧЕНІ РАДИ ІЗ ЗАХИСТУ ДОКТОРСЬКИХ І КАНДИДАТСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ, АСПІРАНТУРА, ДОКТОРАНТУРА.

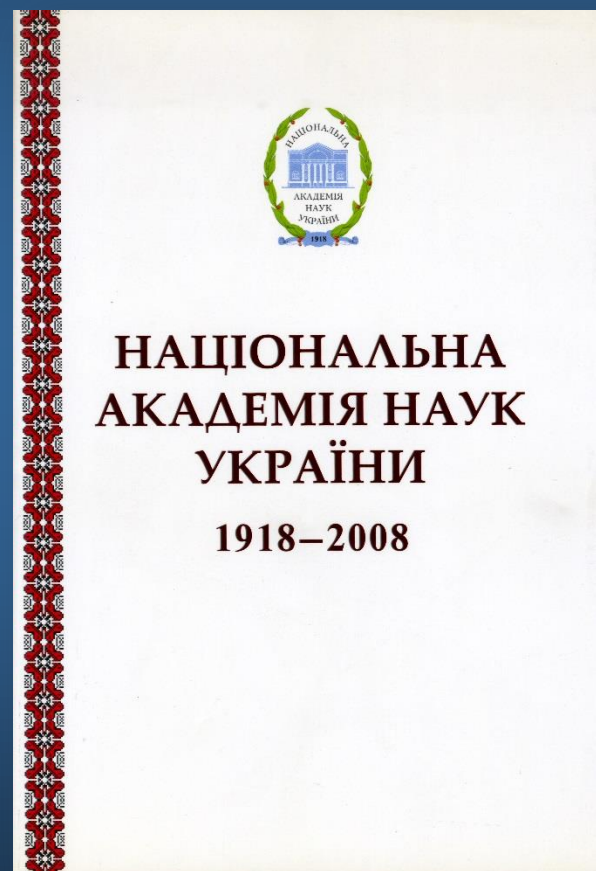
НБУВ - ЧЛЕН МІЖНАРОДНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ АСОЦІАЦІЙ І УСТАНОВ, КОНФЕРЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ БІБЛІОТЕК ДЕРЖАВ РАДИ ЄВРОПИ. СПІВЗАСНОВНИК МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ АКАДЕМІЙ НАУК, УКРАЇНСЬКОГО БІОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА.

1. ІСТОРІЯ АКАДЕМІЧНОЇ НАУКИ

Національна академія наук України. 1918–2008 : до 90-річчя від дня заснування / НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського ; голов. ред : Б. Є. Патон ; авт. кол. : О. С. Онищенко, М. В. Попович, В. Л. Богданов та ін. Київ : Вид-во КММ, 2008. 624 с.

- У книзі викладено історію Національної академії наук України від дня заснування (1918) до сьогоднішнього дня. Увагу зосереджено на життєздатності академічної моделі
- В. І. Вернадського, становленні структури, наукових шкіл і напрямів Академії, показі наукових здобутків, їх впливу на виробничу і суспільну практику, ролі Академії як основи національної наукової системи. Подано наукові портрети видатних академічних шкіл і вчених. Розглянуто проблеми розвитку НАН України в епоху перетворення науки на основну рушійну силу прогресу, інтеграції Академії в європейський та світовий науковий простір
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001858>

Історія Національної академії наук України. 1961–1965 : документи і матеріали / уклад. : Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко, О. І. Вербіцька ; голов. ред. О. С. Онищенко. Київ : НБУВ, 2020. Частина 1. 944 с.
2023. Частина 2. 680 с.

- *Ця книга продовжує видання документів і матеріалів з історії Національної академії наук України. До наукового обігу вводяться невідомі й маловідомі архівні документи, фотодокументи, які характеризують науково-дослідну та науково-організаційну діяльність АН УРСР упродовж 1961–1965 рр.*

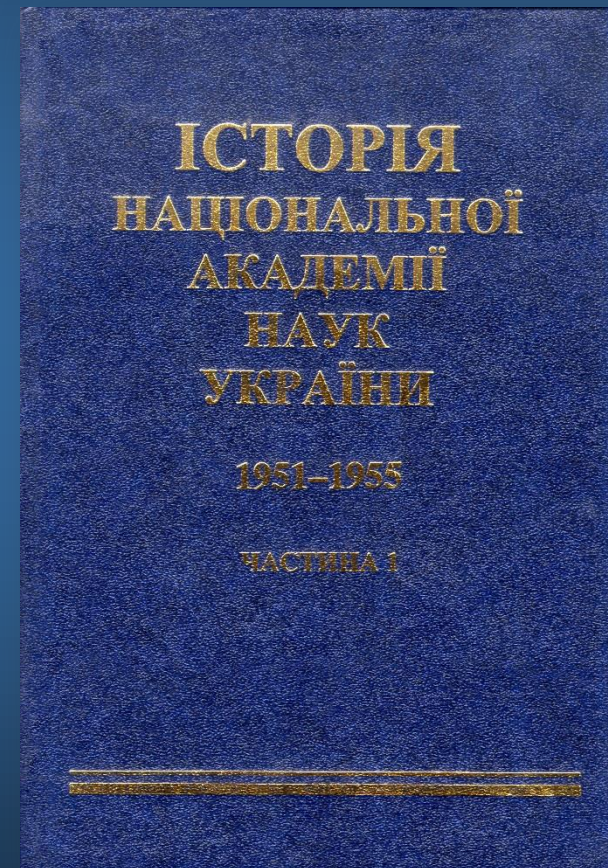
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004028>
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004811>

Історія Національної академії наук України, 1956–1960 : [збірник] : у 2 ч. Ч 1 : Документи і матеріали / упоряд. : Л. М. Яременко та ін. ; редкол. : О. С. Онищенко (голов. ред.) та ін. ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. Київ : НБУВ, 2016. 869 с. : фото. (Джерела з історії науки в Україні).

- *Видання містить архівні документи, фотодокументи, матеріали періодичних видань з науково-дослідної та науково-організаційної діяльності Академії наук УРСР у 1956–1960 рр., виявлені у фондах Архіву Президії НАН України, наукових архівах її установ, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Центрального державного архіву громадських об'єднань України. Вперше у вітчизняному джерелознавстві до наукового обігу вводяться маловідомі й невідомі документи і матеріали з історії Академії 1956–1960 рр.*

- URL: <http://irbis-buv.gov.ua/everlib/item/er-0002112>

Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки : документи і матеріали. Книга 1 : 1918–1945 / редкол. : О. С. Онищенко (гол. ред.) [та ін.] ; упоряд. : О. С. Онищенко (наук. кер. проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.] ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. Київ, 2018. 948 с. : текст. і граф. дані. (Джерела з історії науки в Україні).

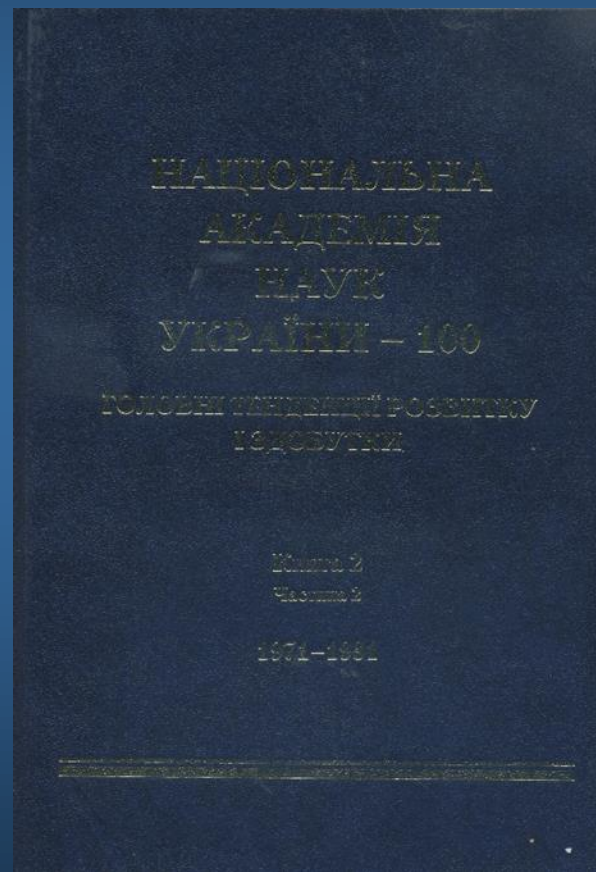
- *Цим науковим виданням розпочинається публікація комплексу звітних документів Національної академії наук України, який репрезентує напрями наукових досліджень і здобутки академічних колективів за сторічний період. До цієї книги ввійшли маловідомі архівні документи, матеріали періодичних видань, які характеризують наукову діяльність Академії упродовж 1918–1945 рр.*

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002142>

Національна академія наук України – 100: головні тенденції розвитку і здобутки : документи і матеріали / редкол. : О. С. Онищенко (гол. ред.) [та ін.] ; упоряд. : О. С. Онищенко (наук. кер. проекту), Л. М. Яременко, Г. В. Індиченко [та ін.] ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. Київ, 2018. 1088 с. : текст. і граф. дані. (Джерела з історії науки в Україні).
Книга 2. Частина 1 : 1946–1970;
Книга 2. Частина 2 : 1971–1991.

- У другій книзі видання «Національна академія наук України – 100 : головні тенденції розвитку і здобутки» представлено науково-звітну документацію Національної академії наук України за 1946–1991 рр. До першої частини цієї книги ввійшли маловідомі архівні документи, матеріали періодичних видань, які характеризують наукову діяльність Академії у 1946–1970 рр.
- До третьої книги ввійшли матеріали періодичних видань, окремі публікації, які характеризують наукову діяльність Академії 1992–2018 рр. У виданні представлено щорічні звіти, доповіді президента НАН України, виголошені на сесіях Загальних зборів АН, та його інтерв'ю про підсумки діяльності Академії наук за рік, а також звітні матеріали про діяльність секцій та відділень Академії наук.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002169>
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002170>
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002171>

Засновники і президенти Національної академії наук України : біобібліографічні матеріали / авт. біогр. ст. : О. В. Бугаєва, Л. А. Дубровіна, С. В. Комісаренко, Л. М. Лобанов, Н. І. Любовець, Н. П. Марченко, С. М. Міщук, В. В. Моргун, О. С. Онищенко, В. В. Патик, В. С. Підгородський, В. І. Попик, І. І. Стамбол, І. Б. Усенко, Ю. С. Шемшученко, О. А. Якубець ; уклад. : Т. В. Добко (керівник), Т. І. Арсеєнко, С. В. Блиндарук, О. А. Вакульчук, А. М. Головащук, Т. А. Гришина, О. Я. Дуднік, А. О. Жабін, А. М. Колесніченко, В. Ю. Радченко, Ю. Л. Фіх, В. А. Шкаріна, П. М. Штих, А. В. Шумілова ; редкол.: Л. А. Дубровіна (голова), Т. І. Арсеєнко, Т. В. Добко, О. С. Онищенко, В. І. Попик. Київ : НБУВ, 2021. 946 с.

- *Представлено біографічні довідки та бібліографічні матеріали про засновників і президентів Національної академії наук України. Першими академіками (дійсними членами) Української академії наук згідно з наказом Гетьмана Павла Скоропадського по Міністерству народної освіти та мистецтва від 14 листопада 1918 р. були обрані відомі вчені: Дмитро Багалій, Володимир Вернадський, Микола Кащенко, Володимир Косинський, Агатангел Кримський, Орест Левицький, Микола Петров, Степан Смаль-Стоцький, Федір Тарановський, Степан Тимошенко, Михайло Туган-Барановський, Павло Тутковський. Деякі з них також були обрані й президентами НАН України. Це, зокрема Володимир Іванович Вернадський, Орест Іванович Левицький. Очолювали Академію також: Микола Прокопович Василенко, Володимир Іполитович Липський, Данило Кирилович Заболотний, Олександр Олександрович Богомолець, Олександр Володимирович Палладін, Борис Євгенович Патон. Нині НАН України очолює відомий український вчений Анатолій Глібович Загородній. Відображено літературу, переважно представлену у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.*

- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004169>**

ЗАСНОВНИКИ І ПРЕЗИДЕНТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

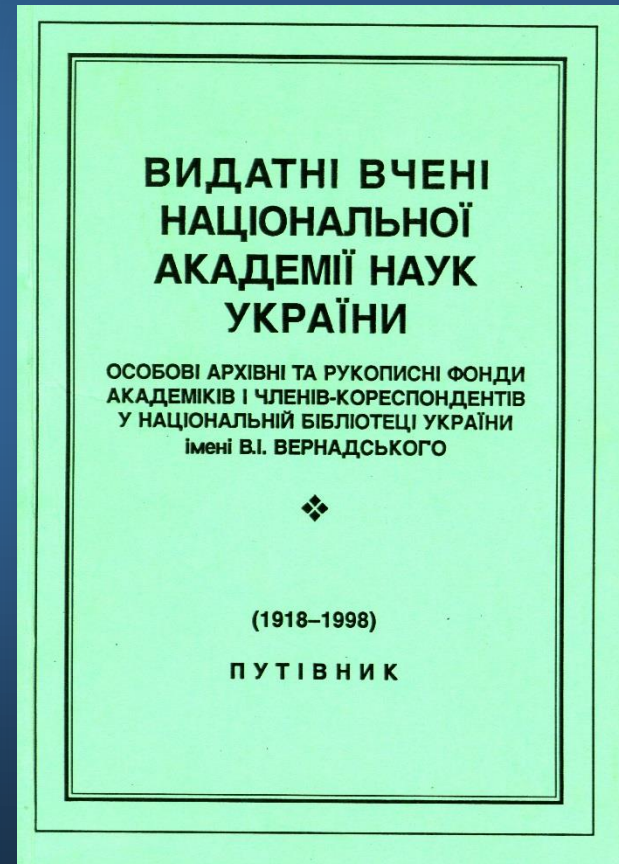
Біобібліографічні матеріали

Видатні вчені Національної академії наук України: особові архівні та рукописні фонди академіків та членів–кореспондентів у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (1918 -1998) : путівник / НАН, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут рукопису, Інститут архівознавства ; редкол. : О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна [та ін.] . Київ , 1998. 307 с.

- *У путівнику містяться відомості про склад і зміст документів особових архівних фондів академіків і членів-кореспондентів Національної Академії наук України від її заснування і до сьогодні, що відкриті в результаті цілеспрямованої збирацької діяльності за 80 років і зберігаються тепер у фондах Інституту рукопису та Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.*

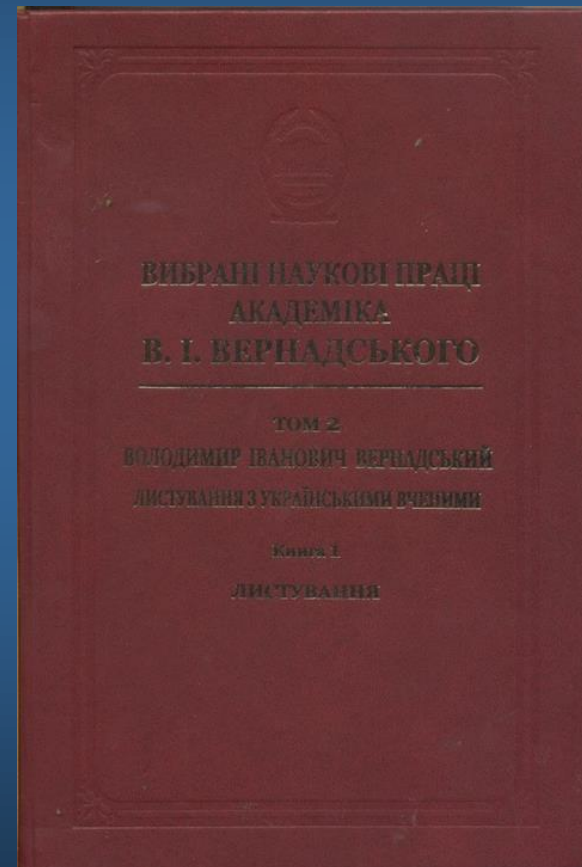
- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001874>**

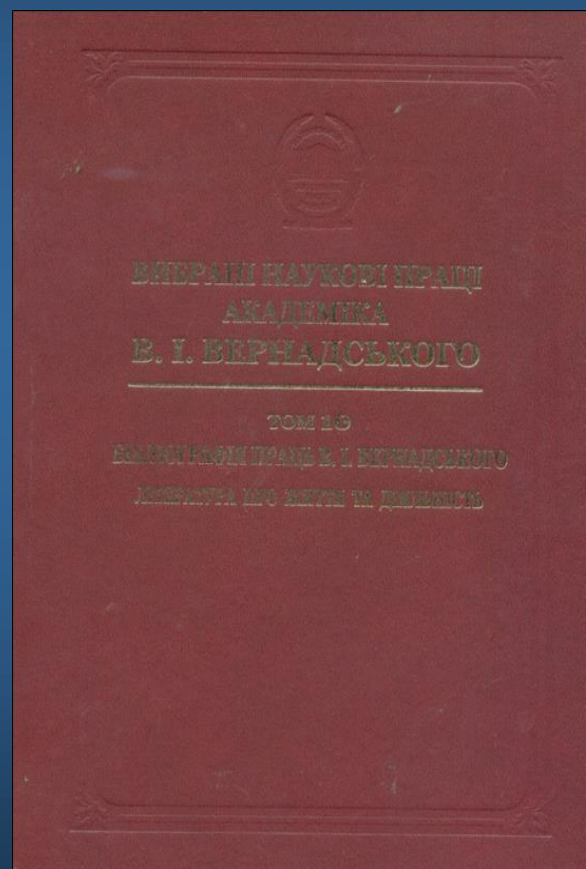
Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими. Кн. 2. Ч. 1–2 : Листування : Д–Я / НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т історії України, Комісія НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Архів РАН ; ред. кол. : А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. А. Смолій, В. Ю. Афіані [та ін.] ; уклад. : О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, С. М. Кіржаєв [та ін]. Київ, 2012. 742 с.

- *У першій та другій книгах другого тому "Володимир Іванович Вернадський. Листування з українськими вченими" вміщуються листи, в значній кількості неопубліковані до цього часу. Ці листи розкривають роль вченого в організації науки та освіти, створенні Академії наук і вищої школи в Україні, розвитку нових наукових напрямів, його участь в експедиціях, конференціях та дослідженнях, пов'язаних з Україною. Вони також висвітлюють політичні погляди, високі моральні якості та багатий духовний світ ученого. Частина листування репрезентує його дружні та родинні стосунки з різними кореспондентами. Публікація супроводжується широким науковим коментарем, який дозволяє зрозуміти суспільний та науковий контекст спілкування вченого та його кореспондентів, розкрити значення цих осіб у житті та діяльності В.І. Вернадського, встановити нові факти його біографії.*

Бібліографія праць В. І. Вернадського. Література про життя та діяльність / НАН України, Комісія НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського ; редкол. : А. Г. Загородній, О. С. Онищенко (голова), В. П. Волков [та ін.] ; уклад. : О. С. Онищенко, Л. В. Бєляєва, С. А. Дзюбич, Л. С. Новосьолова, В. Ю. Омельчук, Д. В. Устиновський. Київ, 2012. 603 с. (Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського ; т. 10).

- Видання є десятим томом ювілейної серії «Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського», ініційованої Національною академією наук України і присвяченої 150-річчю від дня народження вченого.
- Книга містить бібліографічні матеріали українською, російською, іноземними мовами за період 1885–2012 рр., включає зібрання наукових праць, монографії вченого, публікації у періодичних виданнях, епістолярну спадщину, літературу про життя.
- Науково-допоміжний апарат видання представлено системою показників, що сприяє повнішому розкриттю змісту бібліографії, зручності пошуку й користування.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002167>

В. І. Вернадський і Україна. Діяльність, оточення, зв'язки, пам'ять : довідник / авт.-упоряд. : С. М. Кіржаєв, К. Є. Новохатський, Л. М. Яременко ; редкол. : В. Г. Кошечко (голова) та ін. ; НАН України, Комісія з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. Київ : НБУВ, 2023. 488 с. : іл., фото. Бібліогр. : с. 415–424.

- *Видання продовжує реалізацію проєкту «Володимир Іванович Вернадський і Україна», який здійснюють у тісній співпраці Комісія НАН України з наукової спадщини академіка В. І. Вернадського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського та інші установи НАН України. У довіднику подано відомості щодо українських локацій, пов'язаних із життям, дослідженнями, науково-організаційною та викладацькою діяльністю першого президента УАН академіка В. І. Вернадського, підготовкою його наукових праць, подіями, у яких він брав участь чи стосовно яких висловлював своє ставлення, родинними зв'язками тощо. Представлено інформацію про коло осіб, які через український контент були знайомі або співпрацювали з видатним ученим (колеги, друзі, учні). Видання стане у пригоді дослідникам історії української науки та культури, біографістам, усім, хто цікавиться життям і науковою спадщиною В. І. Вернадського.*

- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004513>**

В. І. Вернадський і Україна: з листування / НАН України, Комісія НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд. : С. М. Кіржаєв, К. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.] ; редкол. : А. Г. Загородній (голова), О. С. Онищенко (заст. голови) [та ін.].

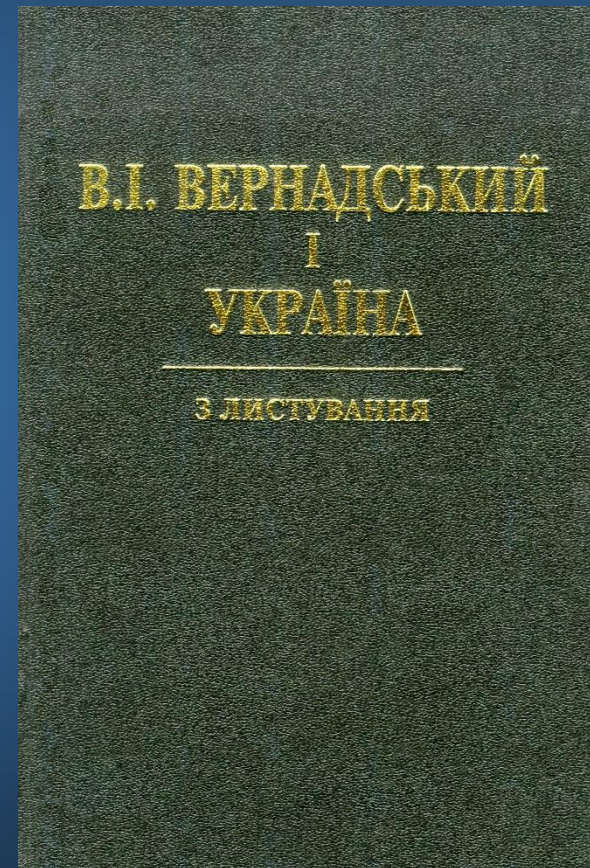
Кн. 1 : А—І . Київ, 2018. 572 с.

Кн. 2: К–Я [електронне видання].

- *Видання «В. І. Вернадський і Україна : з листування» у 2-х книгах продовжує тематику «Володимир Іванович Вернадський і Україна», започатковану у низці томів серії «Вибрані наукові праці академіка В. І. Вернадського». Представлений у виданні епістолярний матеріал репрезентує листування В. І. Вернадського як із діячами науки та культури, які жили і працювали в Україні, так і з іншими вченими, з якими Володимир Іванович контактував з питань розвитку науки та освіти в Україні, а також з членами своєї родини, описував у своїх листах українські події або висловлював свої думки про них. Листування репрезентовано трьома блоками – приватно-діловим, офіційним, родинним. Друга книга містить приватно-ділове листування кореспондентів, прізвища яких починаються на літери К–Я. А також розділи з офіційним та родинним листуванням. Переважна більшість листів публікується вперше.*

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002143>

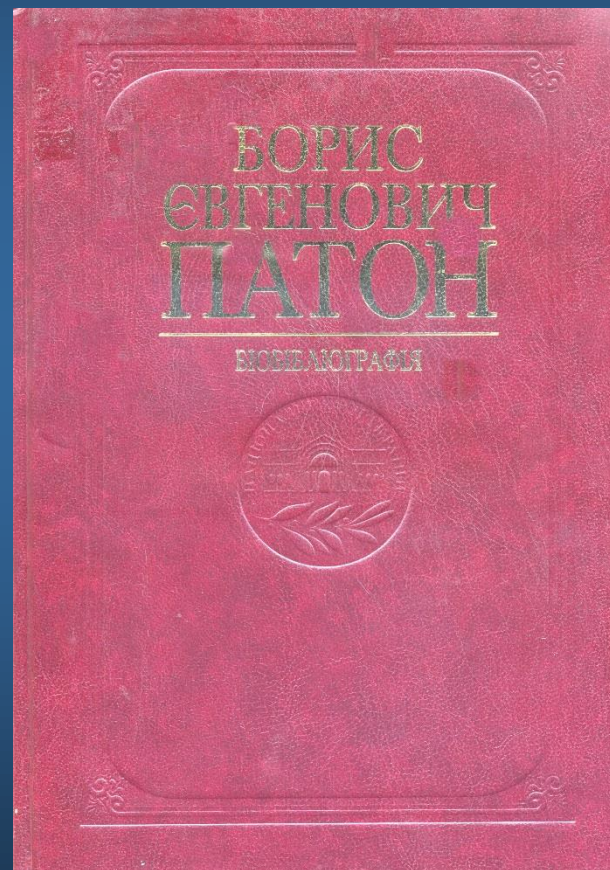
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002193>

Біобібліографія президента НАН України, академіка НАН України Б. Є. Патона / НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона ; уклад. : Л. В. Бєляєва, Т. Б. Корольова, Л. С. Новосьолова, Л. І. Тіманова, О. О. Фіклістова, Т. Є. Яковець [та ін.] ; відп. ред. І. К. Походня. Київ : Наук. думка, 2008. 624 с.

- У книзі висвітлено основні етапи життя, наукової, науково-організаційної та громадської діяльності видатного українського вченого в галузі зварювання, металургії та технології металів, матеріалознавства, видатного суспільного діяча й талановитого організатора науки, академіка Національної академії наук України Бориса Євгеновича Патона. Показчик друкованих праць знайомить читача з науковим доробком ученого. Для наукових працівників і всіх, хто цікавиться історією вітчизняної науки і техніки.

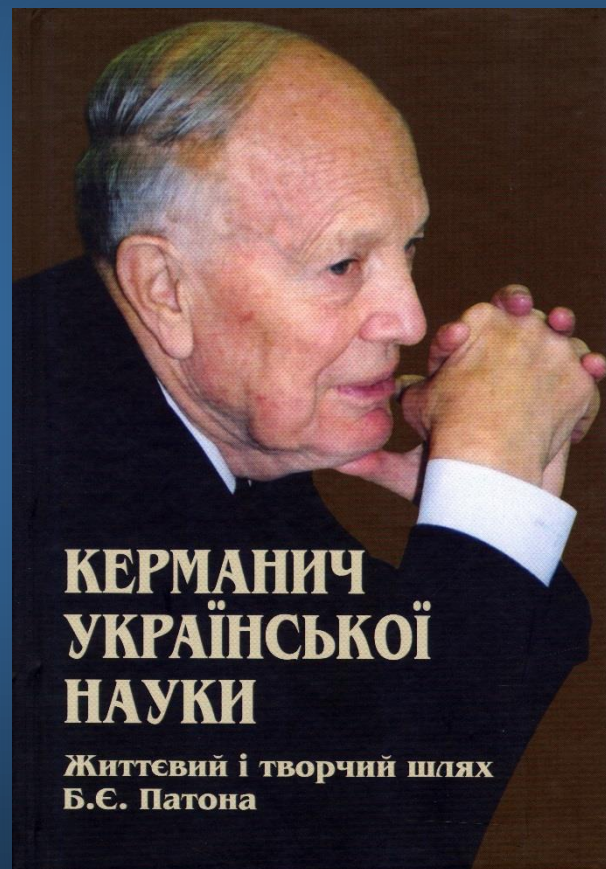
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002076>

Керманич української науки. Життєвий і творчий шлях Б. Є. Патона : до сторіччя від дня народження ; редкол. : А. Г. Наумовець та ін. ; фото : О. Г. Вакаренко та ін. / НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2018. 349 с.

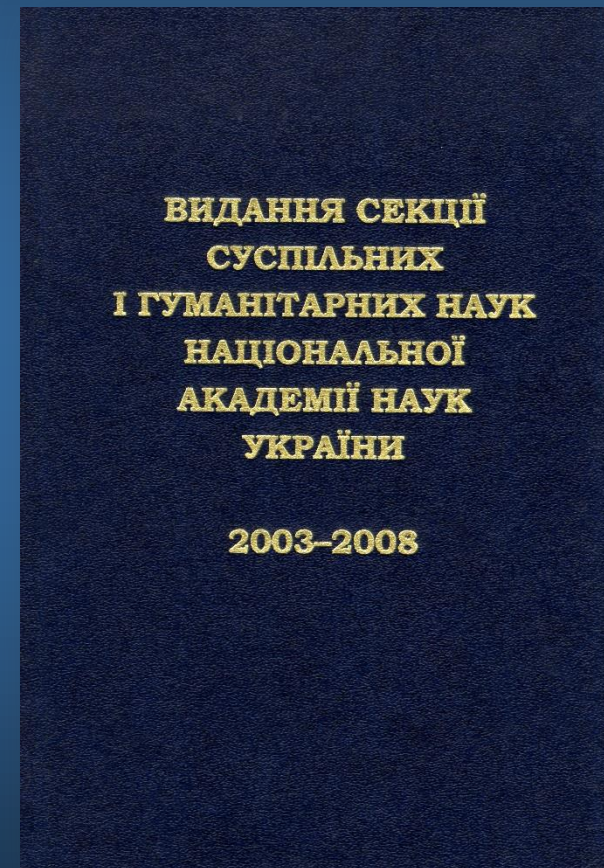
- *Ця книга є своєрідним науковим і соціальним портретом Бориса Євгеновича Патона – унікальної особистості, великого вченого, організатора науки і видатного державного і громадського діяча. Ідеться про його внесок у вічну проблему з'єднання матеріалів (новаторські науково-технічні прориви в галузі електрозварювання на землі, у воді, космосі), розбудову Національної академії наук України як головного вітчизняного і визнаного міжнародного наукового центру, формування національної наукової системи в Україні, відповідальну громадянську позицію у складних доленосних соціальних ситуаціях.*
- URL:
https://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_dev elopment_of_Ukrainian_science/article/19058.037.pdf

Видання Секції суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України. 2003–2008 : бібліогр. покажч. / В. Ю. Омельчук [та ін.] ; голова ред. кол. В. М. Литвин / НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ, 2008. 568 с.

Видання містить бібліографічні описи монографій, брошур, збірників наукових праць, навчальних посібників, довідкових видань, словників, бібліографічних покажчиків, авторефератів дисертацій, підготовлених і виданих установами Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України у 2003–2008 рр.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002074>

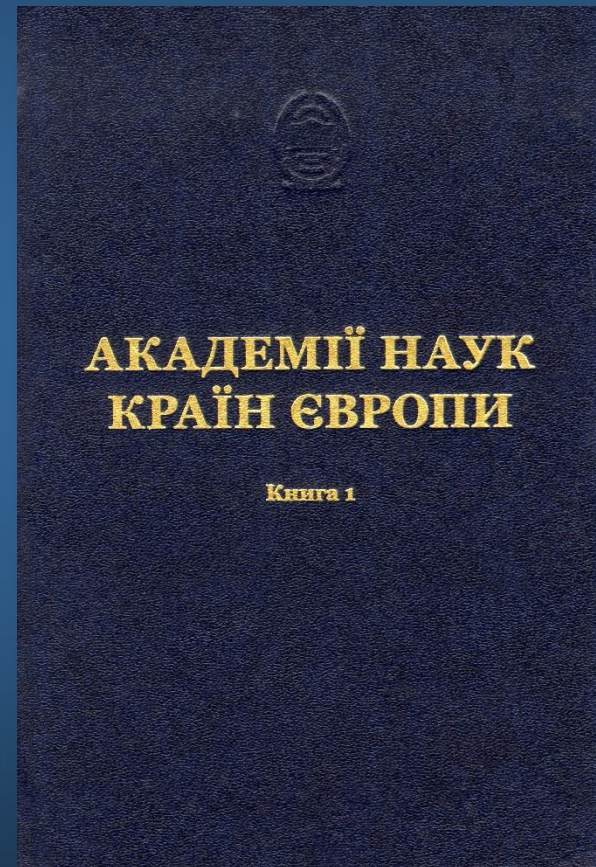

Академії наук країн Європи : монографія : у 2 кн. / редкол. : О. С. Онищенко (голова) [та ін.] / Нац. акад. наук України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського]. Київ, 2012.

Кн. 1 / Г. Індиченко. Київ, 2012. 646 с. : фото.

Кн. 2 / О. С. Онищенко та ін. Київ, 2012. 1138 с. : іл.

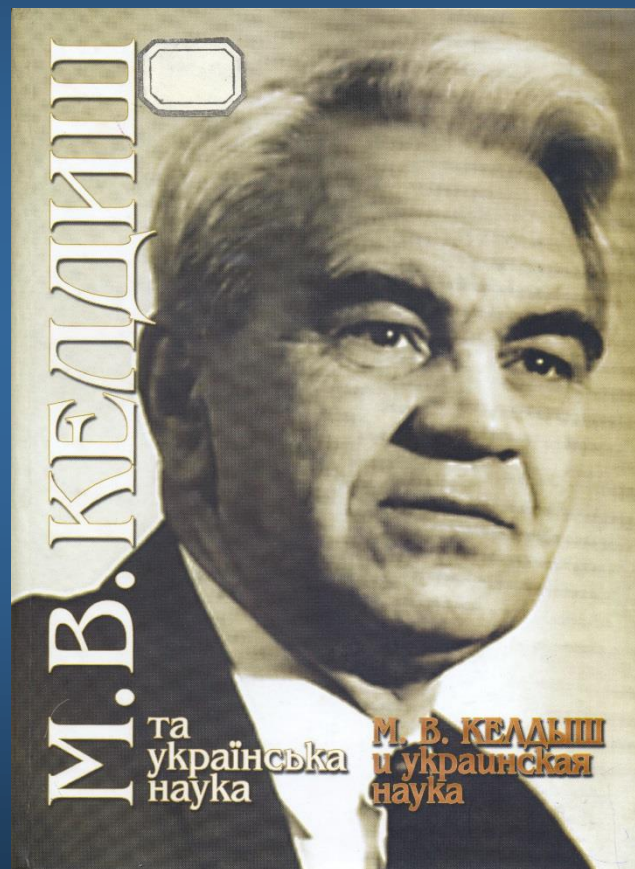
- *Монографія присвячена історії, розвитку та сучасному стану академій наук країн Європи. У книзі комплексно відображено становлення, структурну організацію та основні напрями наукових досліджень академій наук європейських країн. Як складник європейського наукового простору розглядається українська академічна наука.*

М. В. Келдиш та українська наука : до 100-річчя від дня народження вченого / ред. кол. : Б. Є. Патон (голова) та ін. ; авт.-укл. : О.С. Онищенко (керівник) та ін. ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ: Академперіодика, 2011. 272 с.

- У книзі подані матеріали про зв'язки всесвітньо відомого вченого й організатора науки Мстислава Всеволодовича Келдиша з українською
- науковою спільнотою. Книга ілюстрована фотографіями, зробленими під час перебування М. В. Келдиша в Україні.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001968>

Архівна спадщина академіка Георгія Степановича Писаренка / Ю. О. Бойко, Т. В. Брязкало ; редкол. : С. В. Старовойт (відп. ред.) [та ін.] ; Національна академія наук України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут архівознавства. Київ : НБУВ, 2017. 382 с.

- *Запропоноване наукове видання вперше комплексно представляє реконструйовану архівну спадщину видатного вченого в галузі механіки, організатора науки, педагога, академіка НАН України Георгія Степановича Писаренка, що зберігається у фондах Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Інституту проблем міцності імені Г. С. Писаренка НАН України.*
- *Залучені і структуровані у вигляді наукового каталогу документи, подані ілюстративні матеріали є ґрунтовною джерельною базою для вивчення життєвого й наукового шляху могутньої постаті Г. С. Писаренка, його вагомому внеску в розвиток і організацію науки, зокрема у галузі міцності матеріалів і конструкцій, історії розвитку механіки в Україні.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002138>

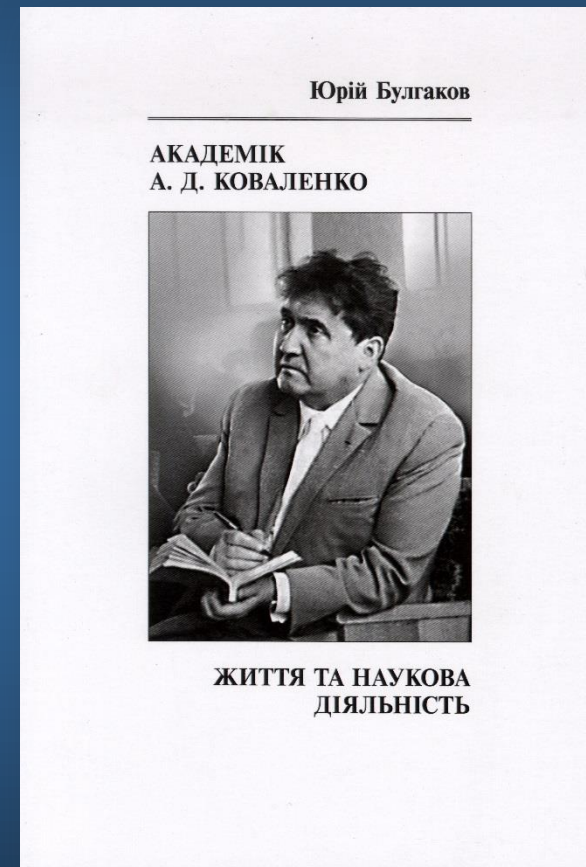

*Архівна спадщина
академіка НАН України
Георгія Степановича Писаренка*

Академік А. Д. Коваленко : життя та наукова діяльність : джерелознавче дослідження / Ю. В. Булгаков. Київ : НБУВ, 2019. 192 с.

У монографії на широкій документальній базі досліджено життєвий шлях і наукову діяльність видатного українського вченого у галузі механіки академіка АН УРСР Анатолія Дмитровича Коваленка (1905–1973). Особливу увагу приділено діяльності А. Д. Коваленка як очільника Інституту механіки АН УРСР (1959–1965) та завідувача відділу технічної теорії пружності і пластичності цього інституту, завідувача кафедри теорії пружності КДУ ім. Т. Г. Шевченка (1949–1959). Висвітлено діяльність А. Д. Коваленка як співробітника та в. о. головного вченого секретаря Президії АН УРСР. Розкрито участь ученого у вітчизняному й міжнародному науково-інформаційному обміні. Досліджено формування наукової школи А. Д. Коваленка. У якості ілюстрацій до наукової біографії вченого представлено добірку зображень документів і фотознімків, іменний покажчик.

- URL: <http://irbis-nbu.gov.ua/everlib/item/er-0003422>

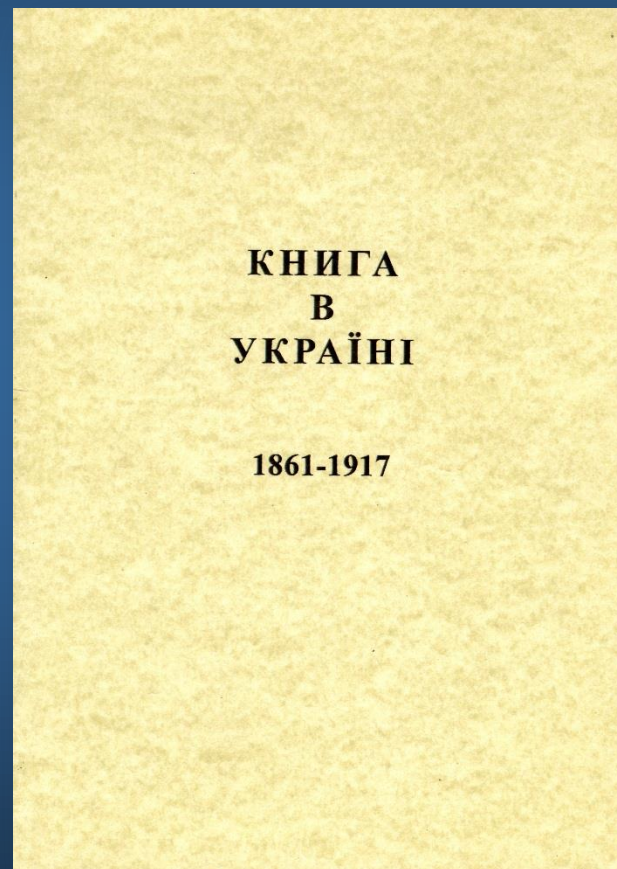

2. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ. БІБЛІОГРАФІЯ

Книга в Україні. 1861–1917 : матеріали до репертуару української книги : 20 вип. 24 кн. / уклад. : С. Й. Петров, С. С. Петров ; наук. ред. В. Ю. Омельчук ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ, 1996–2017.

- *Показчик містить бібліографічний опис видань, які вийшли українською та російською мовами в Україні з 1861 по 1917 роки. До нього включено описи книг, брошур, навчальних посібників, підручників, довідкових видань, словників, праць наукових товариств, інших громадських, державних установ з усіх галузей знань.*

- **URL:** <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-in/EIR/elib.exe>

Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 1798–1923 : бібліогр. покажч. : у 3-х томах / упоряд. : М. Д. Бойченко та ін. ; редкол. : О. С. Онищенко (голова) та ін. Київ, 2003.

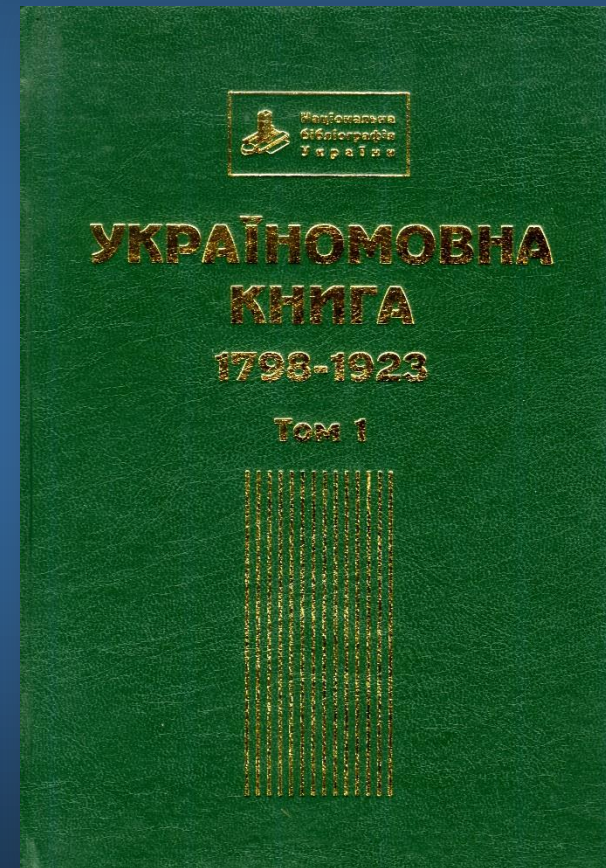
Т. 1. 1798–1911. 676 с.

Т. 2. 1912–1923. 690 с.

Т. 3. Науково-допоміжний апарат. 667 с.

- *До бібліографічного покажчика увійшли книги українською мовою, які зберігаються у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, що вийшли друком з 1798 по 1923 рр., незалежно від місця видання. Праця виконана в межах програми "Репертуар української книги", містить 9770 бібліографічних записів.*

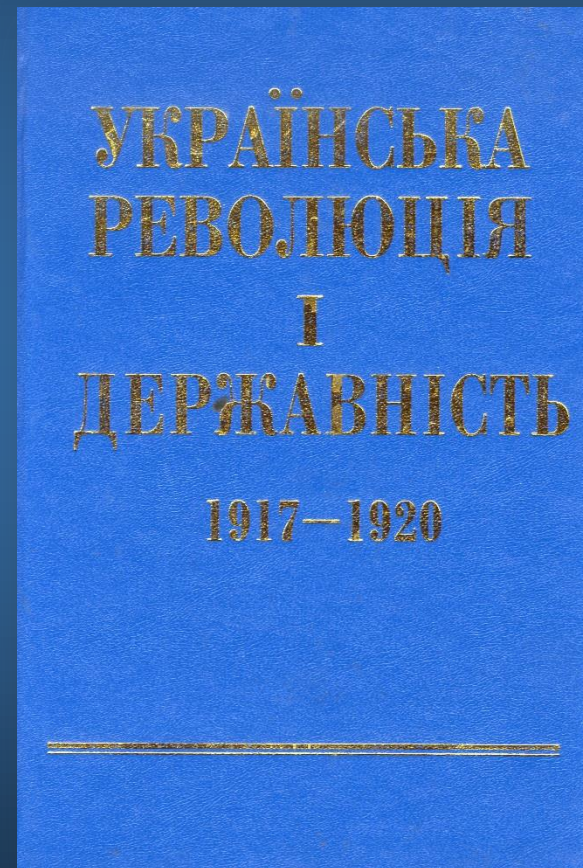
- Т.1.– URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002070>
- Т.2. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002071>
- Т.3. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002072>

Українська революція і державність (1917–1920 рр.) : наук.-бібліогр. вид. / НАН України, Нац. бібліотека імені В. І. Вернадського ; редкол. : О. С. Онищенко (голова) та ін. ; наук. ред. В. Ю. Омельчук ; уклад. : А. Л. Панова, В. Ф. Солдатенко, Л. В. Бєляєва, В. С. Гоїнець, Л. В. Лісовська, О. А. Смиченко. Київ, 2001. 808 с.

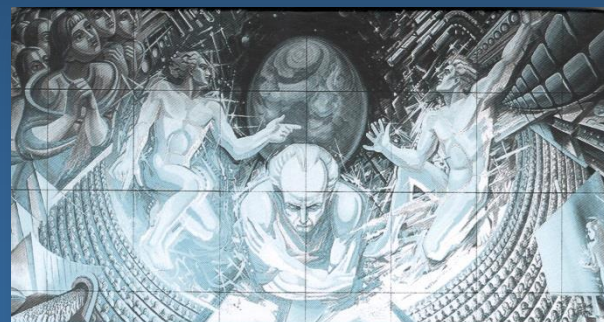
Науково-бібліографічне видання "Українська революція і державність (1917–1920 рр.)" є першою спробою зібрати й узагальнити друковані праці, бібліографічними засобами представити доробок з цієї теми. До видання ввійшли книги, брошури, автореферати дисертацій, статті з журналів, збірників, тези наукових конференцій, рецензії, депоновані рукописи за 1917–2000 рр. українською та російськими мовами. Мета покажчика – донести до дослідників, усіх, хто займається вивченням історії України, необхідну історіографічну й джерелознавчу інформацію.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002073>

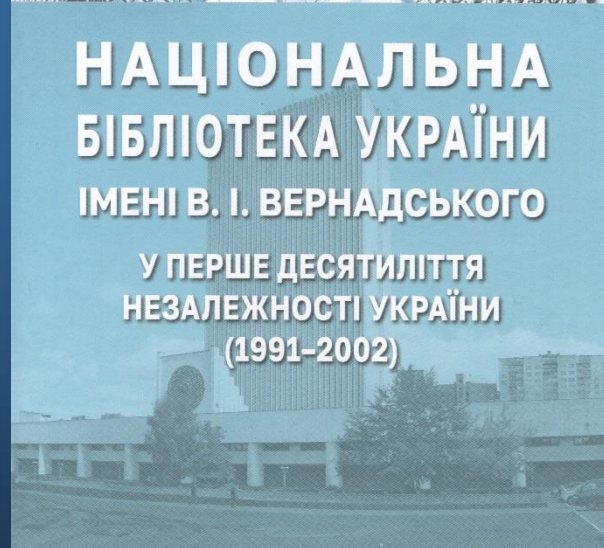
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського у перше десятиліття незалежності України (1991–2002) : монографія / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко, В. М. Горовий [та ін.] ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2019. 448 с.

- У монографії з історії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського 1991–2002 років розкривається найбільш динамічний та плідний період її функціонування, пов'язаний із становленням незалежності України, наростанням демократичних процесів, глибокими змінами в соціальному устрої держави, в усіх сферах суспільного життя, з наповненням новим змістом функцій Бібліотеки як національної установи. Висвітлено розвиток на нових засадах наукових напрямів і науково-дослідної роботи, фундаментальних і прикладних досліджень у галузі національного бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, архівознавства та інших споріднених наук; бібліотечно-інформаційної діяльності; міжнародної співпраці. Розкрито внесок наукових працівників і бібліотечних фахівців у діяльність НБУВ як науково-дослідного інституту, науково-інформаційного центру, найбільшої бібліотеки країни.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003589>

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

У ПЕРШЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ
(1991–2002)

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: бібліотекознавство та бібліотечна діяльність в інноваційному процесі розвитку (2002–2020) : монографія / Є. М. Білько, О. М. Василенко, В. В. Горєва, Т. Ю. Гранчак, Н. Б. Захарова, М. В. Іванова, О. З. Клименко, Т. М. Коваль, Т. Л. Кулаковська, Л. А. Литвинова, С. М. Масловська, Л. А. Пестрецова, З. О. Пономаренко, О. Л. Сокур, Г. І. Солоїденко, Л. О. Туровська, І. О. Шульга, О. Г. Яковенко ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ : НБУВ, 2022. 507 с.

- *Колективна монографія авторитетних учених Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського репрезентує основні напрями прикладних наукових досліджень у царині бібліотекознавства, які мають позитивний визначальний вплив на розвиток вітчизняної бібліотечної справи. Розкрито основні тенденції формування системи комплексного бібліотечно-інформаційного обслуговування НБУВ, становлення багаторівневої системи підвищення кваліфікації бібліотечних спеціалістів, науково-організаційна робота і комунікаційні зв'язки бібліотекознавчих структур у професійно-бібліотечному середовищі, основні напрями взаємодії НБУВ із закладами освіти, науковими установами, бібліотеками, професійними організаціями в контексті розвитку бібліотекознавства і бібліотечної справи та інші актуальні питання сучасної бібліотечної науки і практики.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004354>

Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: формування фонду, науково-дослідницька та науково-інформаційна діяльність, створення електронного ресурсу (2000–2021) : монографія / Т. О. Батанова та ін. ; ред. : Н. М. Зубкова, Я. В. Кучмій ; відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2021. 513 с.

- *У виданні представлені мета, засоби, результати науково-дослідницької та науково-інформаційної діяльності Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського за перше двадцятиріччя XXI ст. У трьох розділах колективної монографії розглядаються напрацювання фахівців ІР з науково-теоретичних і конкретно-історичних досліджень рукописних книг, джерелознавчого і книгознавчого вивчення рукописних, книжних зібрань і колекцій, з комплектування та опрацювання особових архівів, що разом становлять історико-культурну спадщину України, яка зберігається у фондах одного з найбільш знакових підрозділів бібліотеки – рукописного. Четвертий розділ присвячено висвітленню науково-дослідницьких проєктів з історії науки, архівної та бібліотечної справи України. Популяризація наукових знань, соціокультурна та видавнича діяльність, обслуговування читачів в ІР актуалізуються в п'ятому розділі видання. Значна увага акцентується на таких пріоритетних напрямках роботи ІР НБУВ, як створення інформаційних ресурсів на засадах цифрових технологій та організація відкритого доступу до документальних джерел. У додатках надано відомості про кадровий склад ІР НБУВ, наукові й публічні заходи, в яких брали участь співробітники ІР, електронні виставки, бібліографію науковців за 2018–2021 рр.*
- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004198>**

Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 1918–2018 : До сторіччя Національної академії наук України, До сторіччя Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / О. П. Бодак [и др.] ; ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2018. 472 с.

- *Наукове видання підготовлене з нагоди 100-річчя одного з найбільш знакових за своїми метою, завданнями та фондами структурного підрозділу Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – Інституту рукопису (від 1918 до 1992 р. – відділ рукописів). Висвітлено історію фундації та соціальні функції Інституту рукопису, проаналізовано його внесок у розвиток науки та культури України. Окремими розділами представлено науковий доробок Інституту, його кадровий потенціал за 1918–2018 рр.*
- *У додатках репрезентовано матеріали про склад і зміст рукописного фонду Інституту.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002195>

Історико-культурні фонди Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дослідження, організація доступу та створення електронного ресурсу (2000–2020) : монографія / Т. Д. Антонюк, Н. П. Бондар, Л. М. Гутник, О. В. Заєць, Л. В. Івченко, Г. І. Ковальчук, Т. Є. Мяскова, О. К. Супронюк, Г. М. Юхимець ; відп. ред. Г. І. Ковальчук. Київ : НБУВ, 2021. 616 с.

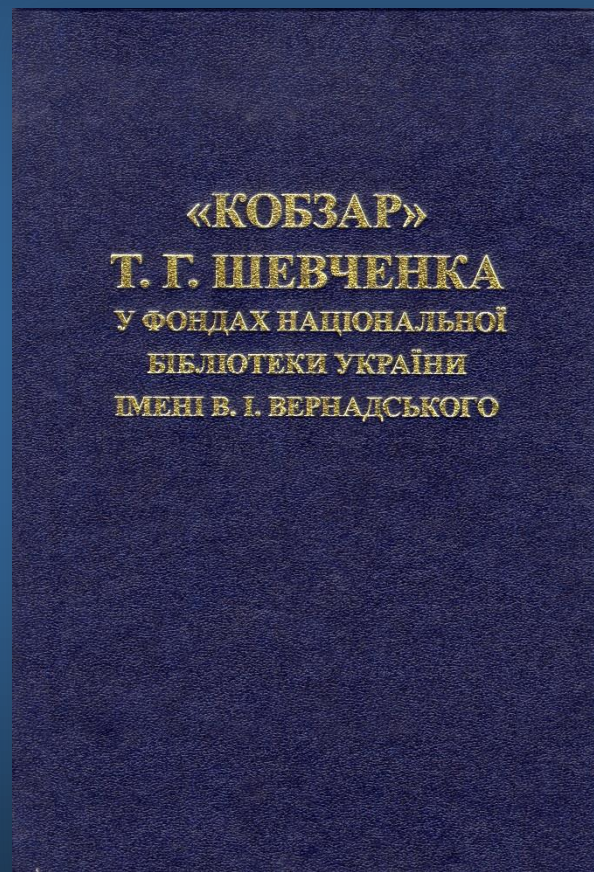
- У монографії розкрито діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського щодо дослідження та опрацювання історико-культурних фондів, що зберігаються у відділах стародруків та рідкісних видань, бібліотечних зібрань та історичних колекцій, зарубіжної україніки, образотворчих видань, музичних фондів і частково картографічних видань. Окрема увага приділена питанню створення електронних ресурсів, що дозволяють наблизити відповідну інформацію для віддалених користувачів, прискорити бібліографічний пошук ретроспективних різновидових видань та колекцій. Бібліографічний покажчик публікацій співробітників названих підрозділів демонструє обсяги і напрямки наукових досліджень історико-культурних фондів НБУВ.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-000411>

"Кобзар" Т. Г. Шевченка у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : книгознав. та бібліогр. дослідж. / Л. В. Бєляєва, І. Д. Войченко ; редкол. : О. С. Онищенко (голова) та ін. ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2015. 992с.

- У книзі представлено результати дослідження всіх примірників видань «Кобзаря» Т. Г. Шевченка, які зберігаються у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Подано науково-бібліографічний опис 376-ти друкованих та шести рукописних «Кобзарів» мовою оригіналу та 21-ою мовою світу. Проведено реконструкцію бібліографічного опису дефектних примірників, представлено відомості щодо історії видання та побутування книжок. Науково-допоміжний апарат включає чотирнадцять покажчиків, які всебічно розкривають зміст основного тексту.

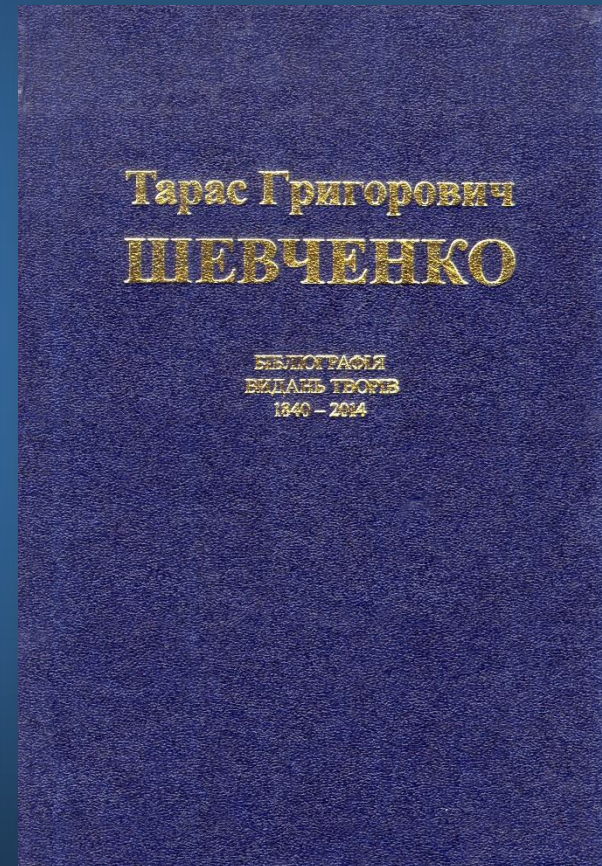
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002168>

Тарас Григорович Шевченко : бібліографія видань творів, 1840–2014 / НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського ; редкол. : О. С. Онищенко (голова), В. І. Попик (заст. голови) [та ін.] ; авт.кол. : В. Ю. Омельчук, Л. В. Бєляєва, І. Д. Войченко, Т. Б. Корольова, Л. С. Новосолова, О. О. Фіклістова. Київ, 2014. 546 с.

- Книга містить бібліографічні відомості про видання творів Т. Шевченка мовою оригіналу і мовами народів світу з 1840 р. по 2014 р.
- Науково-бібліографічний апарат представлено системою з 11-ти показників, що сприятиме повнішому розкриттю змісту, зручності пошуку й користування.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002148>

Газети України 1917–1920 років у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / авт.-уклад. : О. А. Вакульчук (керівник), О. С. Залізнюк ; ред.-бібліографи: О. О. Стиркул, Н. М. Швець; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського ; редкол.: О. С. Онищенко (голова) [та ін.]. Київ : НБУВ, 2014. 436 с.

- *Каталог «Газети України 1917–1920 років у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» містить 1327 назв періодичних видань. Каталог складається з повних бібліографічних описів газет, розташованих за алфавітом назв. За одиницю опису взято всі номери однієї газети за чотири роки, незалежно від того, змінювалася її назва упродовж окресленого періоду чи ні. Опис газет здійснено мовою оригіналу. До складу науково-довідкового апарату каталогу включено п'ять допоміжних покажчиків – іменний, географічний, алфавітний, хронологічний, покажчик мов видання. У додатку подається перелік українських газет, виданих за межами сучасної України у період 1917–1920 рр. Каталог розрахований на вчених, журналістів, бібліотечних працівників, а також усіх, хто цікавиться історією української преси.*

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002106>

Вакульчук, Ольга Анатоліївна. Багатотиражна преса України 1917–1941 років: становлення, розвиток, контент : монографія / О. А. Вакульчук ; відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2021. 536 с.

- У монографії розглядається широке коло питань, пов'язаних з процесами становлення, розвитку і функціонування багатотиражних газет, що виходили на території сучасної України впродовж 1917–1941 років. Багатотиражна преса цього періоду є специфічним явищем і окремим видом газетної періодики, яка слугувала формуванню радянських ідеологічних засад у в сіх галузях економічної, політичної та культурної діяльності держави, організовувала трудові колективи на виконання поставлених владою завдань. Вона об'єднувала у собі всі різновиди газет, котрі видавалися заводськими, фабричними, шахтними, транспортними установами й підприємствами, об'єднаннями, політвідділами МТС, а також редакціями колгоспів, радгоспів, навчальних і культурних закладів, профспілкових і громадських організацій тощо. У роботі проаналізовано специфіку етапів становлення багатотиражної преси, розкрито загальне та специфічне у розвитку її різних видів, встановлено особливості функціонування багатотиражних газет на тлі суспільно-політичної ситуації, що склалася у період 1917 – початку 1940-х років.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004099>

Гутник, Людмила Миколаївна. Український кіноплакат 1947—1994 років з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : науковий каталог / Л. М. Гутник ; ред. : Г. М. Юхимець, Л. С. Новосьолова, К. В. Лобузінa. Київ : НБУВ, 2018. 576 с.

- *Представлено бібліографічну інформацію про масив українського друкованого кіноплаката окресленого періоду (3442 назви). До наукового обігу вперше вводиться значний за обсягом і хронологічними межами документальний пласт. Видання вміщує 365 кольорових зображень кіноплакатів, більшість з яких репродукуються вперше. Довідково-пошуковий апарат каталогу становлять: Показчик художників кіно плаката, Іменний показчик, Показчик назв фільмів.*

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003605>

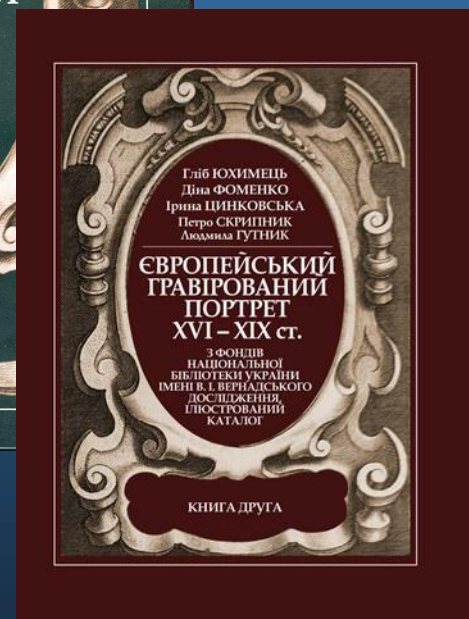
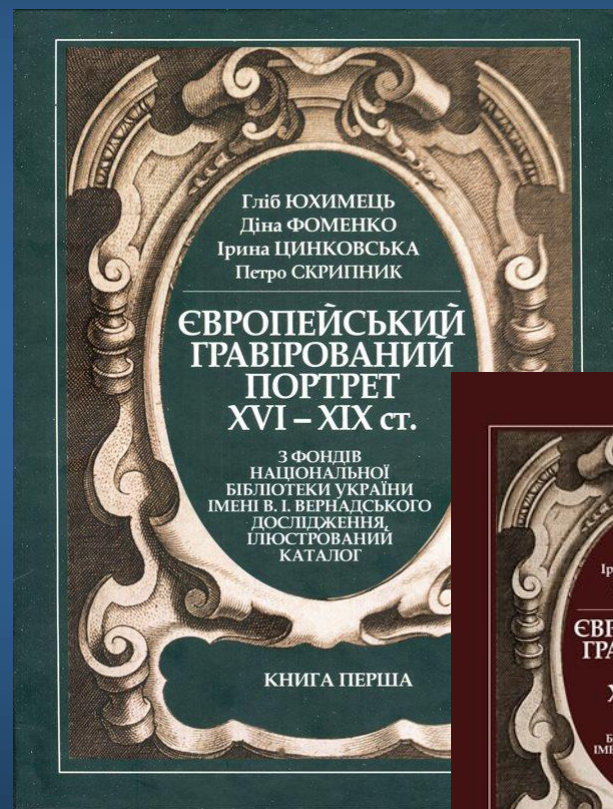
Європейський гравірований портрет XVI–XIX ст. з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дослідження, ілюстрований каталог : у 2 кн. / відп. ред.

Г. Юхимець. Київ : Академперіодіка, 2022–2023.

Кн. 1. 495 с. : іл.

Кн. 2. 2023. 660 [3] с. : іл.

Запропонований ілюстрований науковий каталог європейського гравірованого портрета XVI–XIX ст. (понад 800 од. опису) є першим довідковим виданням зібрання НБУВ, що презентує образи історичних осіб (імператорів, королів, можновладців, політичних, державних, релігійних діячів, військовиків, учених, філософів, істориків, письменників, поетів, композиторів, музикантів, акторів, художників, зокрема української еліти, у портретах, створених відомими й маловідомими граверами і рисувальниками європейських країн. Каталог адресовано широкому колу фахівців – історикам, культурологам, мистецтвознавцям, дослідникам європейської біографістики, працівникам музеїв, бібліотек, усьому колу шанувальників мистецтва.

Івченко, Лариса Василівна. Українські нотні видання 1923–1934 у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: (інструментальна музика) : науковий каталог / Л. В. Івченко, О. А. Вакульчук ; голова редкол. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2009. 395 с.

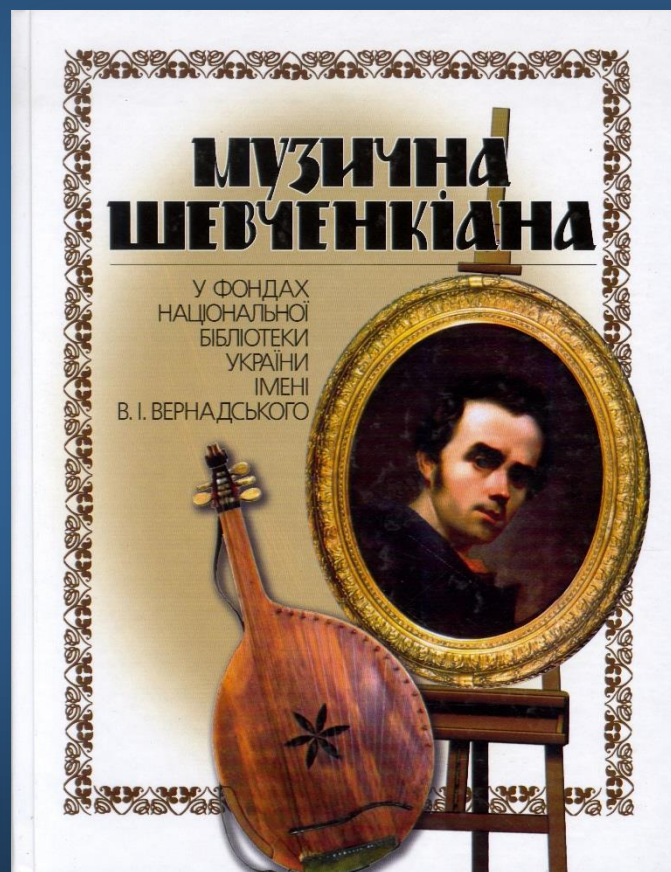
Ретроспективний науковий каталог «Українські нотні видання 1923–1934 у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: (інструментальна музика)» є продовженням серії нотних каталогів відділу формування музичного фонду НБУВ. У каталозі представлені бібліографічні описи 1010 нотних видань інструментальної музики, здійснені *de visu*, деякі описи супроводжуються ілюстраціями (422 титульні аркуші). Пропонована робота може стати основою зведеного каталогу українських нотних видань і створення національного репертуару нотних видань.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001918>

Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / відп. ред. Л. Г. Руденко, наук. ред. Л. В. Івченко ; уклад. : Л. Г. Руденко [та ін.] ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2019. 990 с.

- *Науковий каталог «Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» є продовженням серії видань відділу музичних фондів НБУВ. У праці представлено понад 4000 бібліографічних та аналітичних описів музичних творів і народних пісень, пов'язаних з іменем Великого Кобзаря.*
- *До нотобібліографії увійшли друковані видання (зокрема перевидання) і нотні рукописи. Робота складається з п'яти розділів: «Музичні твори на тексти Т. Шевченка», «Музичні твори за мотивами творів Т. Шевченка», «Збірки за назвами і авторські збірки на слова Т. Шевченка», «Присвячено Шевченкові», «Улюблені, використані або записані Т. Шевченком народні пісні». Книга також містить довідково-допоміжний апарат – вісім покажчиків, а саме: іменний, назв і літературних інципітів, місць видання, видавництв, хронологічний, автографів, печаток і штампів, систематичний.*
- URL:
<https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.396.960>

Партесна творчість в Україні XVII–XVIII століть (за каталогом Н. О. Герасимової-Персидської) : каталог / відп. ред. : Л. В. Івченко, О. П. Степченко ; уклад. : Л. Г. Руденко, Е. С. Клименко. Київ : НБУВ, 2023. 328 с. (З історії музичної спадщини України).

- У виданні представлено кодикологічний та музично-джерелознавчий описи восьми комплектів поголосників з київської колекції партесної музики, що зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. До них Н. О. Герасимова-Персидська створила інципітний каталог, у якому початкові фрагменти нотного тексту духовних творів переведено з київської квадратної нотації в сучасну та зведено в партитуру. Оскільки ця робота вченої довгі роки знаходилася в рукопису, було вирішено доповнити її кодикологічними та музично-джерелознавчими описами рукописних книг і в такий спосіб репрезентувати якнайширшому загалові користувачів.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004810>

Взаємодія в українській бібліотечній науці і практиці (1926–2021) : анотована бібліографія / ред. О. З. Клименко ; уклад. О. Л. Сокур. Київ : НБУВ, 2022. 226 с.

- *Анотована бібліографія містить інформацію про дисертації, автореферати, монографії, статті з наукових збірників, журналів, матеріалів конференцій із питань бібліотечної взаємодії, співпраці, співробітництва, партнерства, кооперації, інтеграції, які було видано впродовж 1926–2021 рр.*

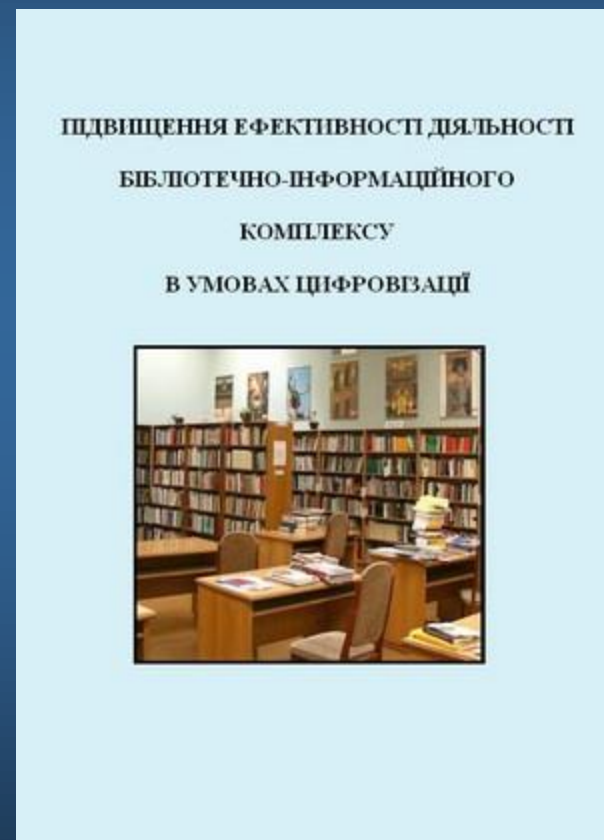

- **URL:** <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004447>

Підвищення ефективності діяльності бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах цифровізації : науково-методичний збірник / наук. ред. О. Г. Яковенко ; відп. ред. О. М. Василенко ; ред. В. В. Добровольська, Т. М. Коваль, О. З. Клименко, О. Л. Сокур. Київ : НБУВ, 2022. 191 с.

- *У науково-методичному збірнику висвітлено окремі аспекти діяльності бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах розвитку цифровізації суспільства. Розглянуто питання формування та використання бібліотечних ресурсів, бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів, соціокультурної, науково-методичної, видавничої, освітньої діяльності, організації бібліотечної статистики, інтелектуальної власності, кадрового забезпечення.*

- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004499>**

Формування цілісного соціокультурного простору України як складова консолідаційних національних стратегій : монографія / О. С. Онищенко [и др.] ; відп. ред. О. С. Онищенко. Київ : НБУВ, 2022. 224 с.

- *Монографія присвячена дослідженню культуроутворювальних чинників єдності українського простору як важливого фактора забезпечення сталості й поступальності суспільного розвитку. Значну увагу приділено науковому осмисленню варіативності соціокультурного контексту життя територіальних соціумів, зусиль культурних і наукових інституцій (першою чергою – бібліотек) задля неконфліктної та конструктивної репрезентації такої варіативності. У монографії проаналізовано і систематизовано наукові уявлення щодо забезпечення цілісності соціокультурного простору як чинника національного розвитку. З'ясовано й акцентовано передумови, причини виникнення та пускові механізми деструкцій соціокультурного простору, розглянуто перспективи подолання імперської та радянської спадщини соціокультурного контексту життя територіальних спільнот. Представлено висновки щодо динаміки культурного синтезу й культурного регіоналізму та їх впливу на загальноукраїнський національний простір. Дослідниками наголошено роль культурних інституцій у розробці заходів для вдосконалення загальнонаціонального комунікаційного процесу, генерування національної візії майбутнього.*

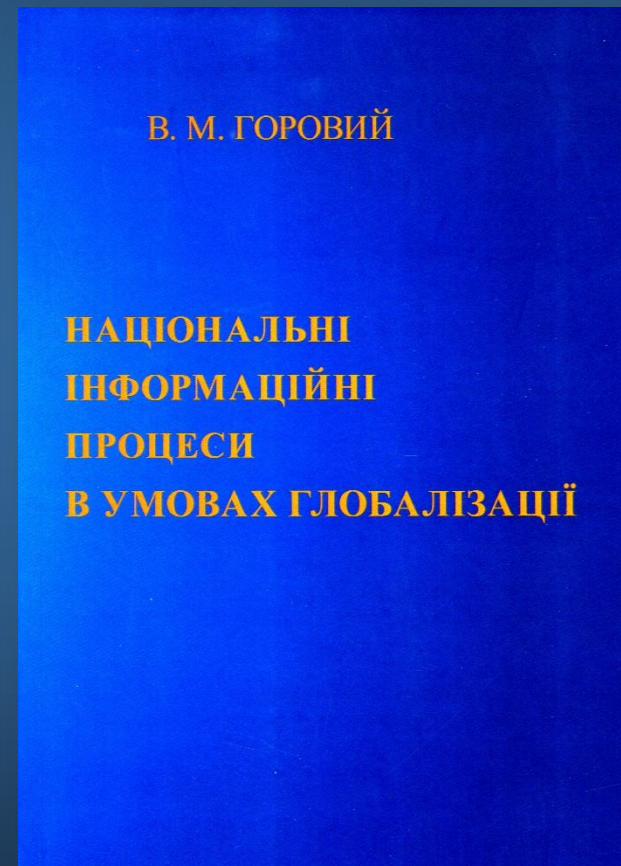
- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004207>**

Горовий, Валерій Микитович. Національні інформаційні процеси в умовах глобалізації : монографія / ред. О. С. Онищенко. Київ : НБУВ, 2015. 330 с.

- У монографії розглядаються перспективи й основні шляхи розвитку націй в умовах посилення глобалізаційних впливів на інформаційному етапі розвитку суспільства. Видання орієнтоване на науковців, практиків у галузі інформатизації, для широкого загалу читачів, які цікавляться цією проблемою.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002151>

Горовий, Валерій Микитович. Інформаційні фактори розвитку постіндустріального суспільства : монографія / В. М. Горовий. Київ : НБУВ, 2024. 180 с.

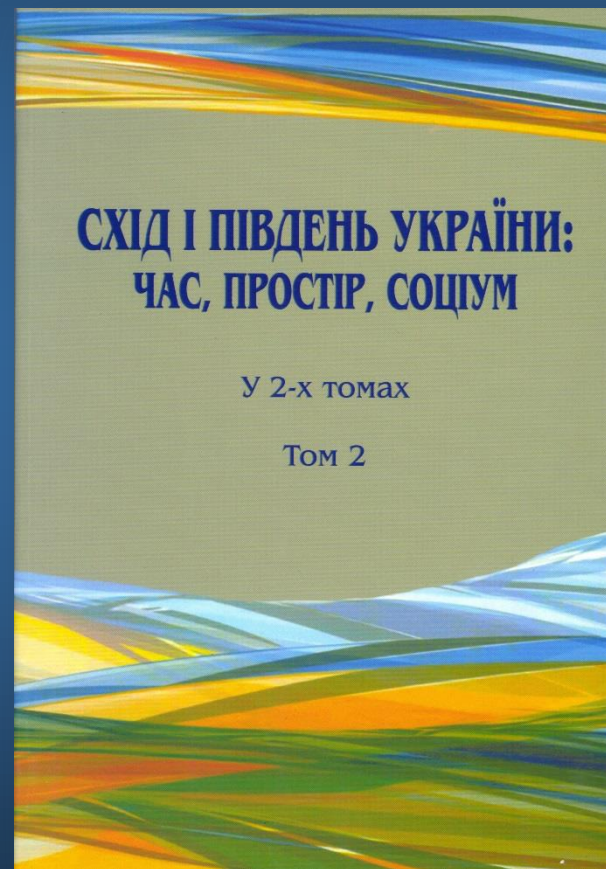
- У монографії розглядаються основні закономірності еволюції інформаційного суспільства в Україні, аналізуються вимоги до трансформації базових основ цього розвитку в інформаційній галузі, насамперед у системі бібліотечних установ, піднесенні їх ролі в ефективному використанні суспільних ресурсів.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004857>

Схід і Південь України: час, простір, соціум : у 2 т. / НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т історії України ; уклад. : Т. В. Добко (керівник), О. Я. Дуднік, А. М. Колесніченко, Л. С. Новосьолова, В. Ю. Радченко, В. А. Шкаріна [та ін.] ; редкол. : В. А. Смолій (голова), Г. В. Боряк, Я. В. Верменич, Т. В. Добко, Л. А. Дубровіна [та ін.] ; наук. ред. В. І. Попик. Київ : НБУВ, 2016. 944 с.

- У бібліографічному покажчику представлено монографії, збірники, матеріали наукових конференцій, довідкові, картографічні, бібліографічні видання, що висвітлюють історичні процеси державотворення, суспільно-політичного і соціально-економічного розвитку, еволюцію науково-освітньої та культурної галузей Півдня і Сходу України, зокрема Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Одеської, Херсонської областей, Криму. Відображено документи, видані в Україні та за її межами з кінця XVIII ст. до 2015 р. українською, російською та іншими мовами.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002126>

Українська біографіка ХХІ століття: мозаїка контекстів і форм : колективна монографія / В. І. Попик, Г. А. Александрова, Л. І. Буряк, О. В. Бугаєва, Ю. В. Вернік, Н. І. Любовець, Н. П. Марченко, О. В. Плющик, І. І. Стамбол, В. В. Томозов ; відп. ред. В. І. Попик. Київ : НБУВ, 2021. 400 с.

Колективна монографія Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського присвячена аналізу сучасного стану, здобутків і невирішених проблем, завдань і визначальних тенденцій розвитку вітчизняної біографіки як інформаційно-комунікативного ресурсу в умовах політичних і соціокультурних трансформацій українського суспільства. Сформульовані в монографії теоретичні положення та методичні рекомендації адресовані дослідникам-біографістам, працівникам видавничої та інформаційної галузей, бібліотекарям, а також представникам громадських осередків – усім, хто причетний до справи біографічних досліджень, інтеграції, поширення культурологічної інформації та біографічних знань.

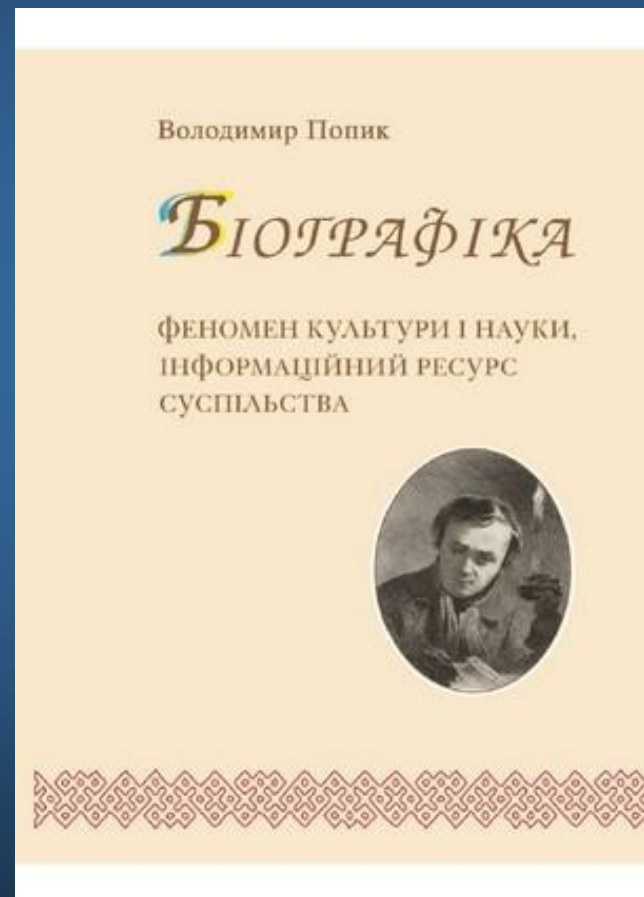
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004452>

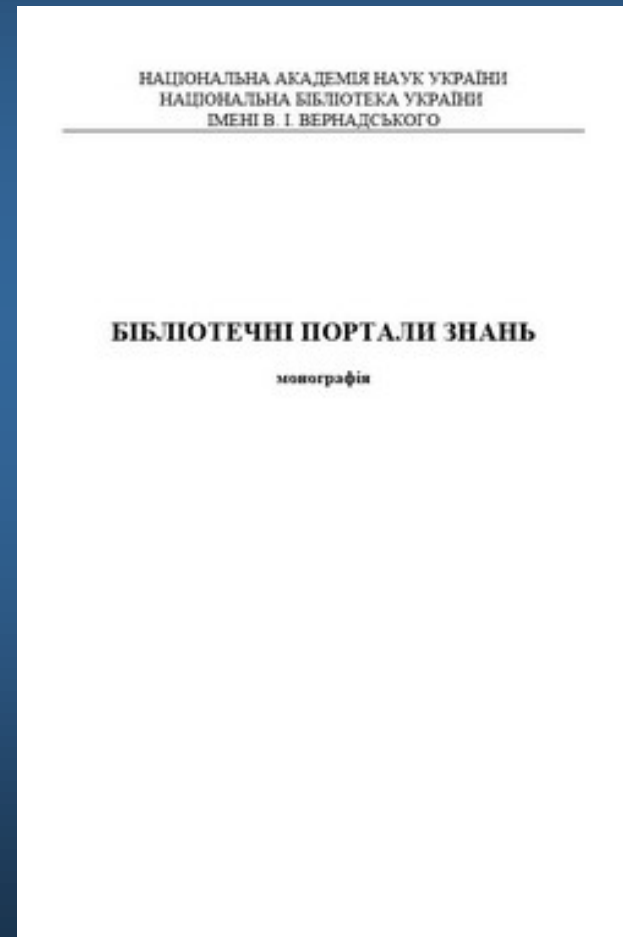
Попик, Володимир Іванович. Біографіка : феномен культури і науки, інформаційний ресурс суспільства : монографія. Київ : НБУВ, 2021. 528 с.

- У монографії досліджено місце, роль і значення біографіки як важливого феномену національної культури та науки, інформаційного ресурсу в житті українського суспільства. Проаналізовано основні етапи її розвитку на Батьківщині та в українській діаспорі, здобутки, невирішені проблеми, актуальні завдання та перспективи подальшого поступу. Розкрито досвід Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, а також учених інших наукових установ і закладів вищої освіти у розробці теоретичних і методичних засад біографіки, освоєнні й упровадженні в Україні новітніх напрацювань світової науки і культури в галузі збагачення творчого арсеналу біографічних досліджень, інтеграції та поширенні біографічних знань.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004201>

Бібліотечні портали знань [Текст] : [колект. монографія] / Т. Власова та ін. ; відп. ред. : К. В. Лобузін. Київ : НБУВ, 2022. 314, [5] с. : рис., табл.

- *Монографію присвячено використанню порталів знань у діяльності наукових бібліотек. Розглянуто принципи функціонування та технології бібліотечних порталів знань, які призначені для консолідації та впровадження єдиної системи організації знань для вдосконалення системи доступу до джерел наукової інформації. Висвітлено досвід Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в царині впровадження порталів знань задля організації системи підтримки наукових досліджень і представлення цифрових історико-культурних ресурсів України. Визначено роль, розроблено інструментарій формування електронних бібліотечних тематичних і персональних колекцій як одного з важливих елементів організації знань бібліотечного порталу. Показано способи використання бібліотечних лінгвістичних інструментів (тематичного рубрикатора, авторитетних файлів) для вдосконалення доступу до інформаційних ресурсів бібліотечного порталу.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004512>

Семантичні технології у науковій бібліотеці : монографія / Т. Ю. Власова, С. В. Галицька, С. С. Гарагуля та ін. Київ : НБУВ, 2019. 312 с.

- *Монографію присвячено впровадженню семантичних вебтехнологій у бібліотечно-інформаційну діяльність. Розглянуто принципові зміни, що відбулися в сучасному цифровому середовищі, науковій комунікації (великі, пов'язані й відкриті дані), їхній вплив на діяльність наукових бібліотек. Висвітлено зміни підходів до організації наукових електронних бібліотечних ресурсів і систем пошуку джерел наукової інформації, вимог до компетентностей бібліотечних спеціалістів, моделей цифрових об'єктів історико-культурної спадщини й організації знань цифрових історико-культурних колекцій, інтеграції бібліотечних лінгвістичних інструментів до сучасних вебтехнологій.*

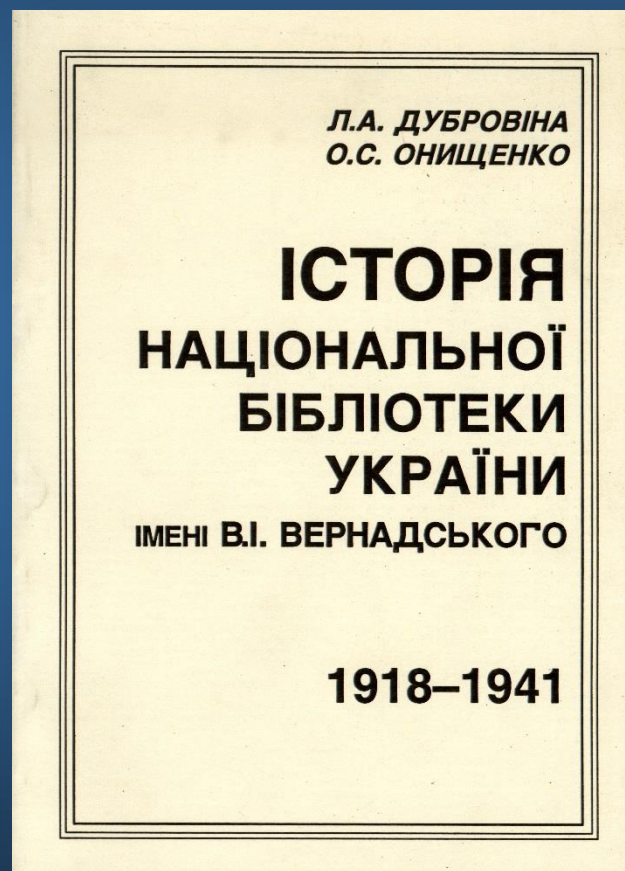
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003606>

3. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

Історія національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, 1918 –1941 / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; Національна академія наук України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 1998. 336 с.

- *У контексті процесу державотворення, духовного відродження та формування національної свідомості висвітлюється історія Національної бібліотеки України імені В. І Вернадського (1918 – початок 1941) – інформаційного, науково-дослідного, культурного центру, державного сховища рукописної спадщини, творів друку та документів, наукової колекції світової літератури.*
- *Ураховуючи специфіку історичного розвитку бібліотечної справи в Україні і залучаючи до обігу нові джерельні матеріали, автори досліджують історію заснування бібліотеки, основні напрями її діяльності, комплектування та функціонування її фондів, повертають науці й культурі імена людей, які віддавали бібліотеці всі свої знання та все своє натхнення.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001875>

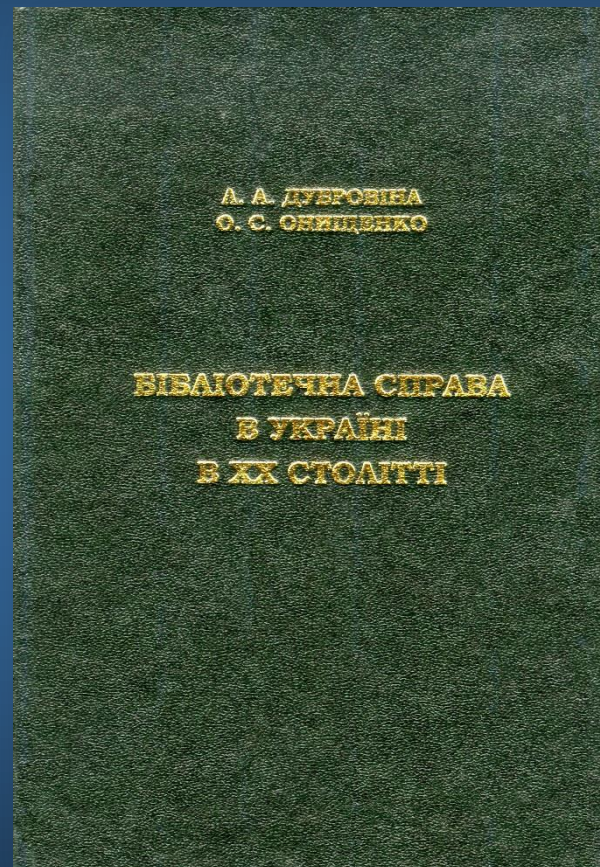
Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут рукопису. Київ, 2009. 530 с.

У монографії висвітлюються основні тенденції розвитку й доля бібліотек і бібліотечної справи в Україні в ХХ ст.: функціонування в різних суспільно-політичних умовах, фундаментальні зміни в організації книгозбірень, їхня роль у суспільстві, традиції та інновації в діяльності бібліотек, формування бібліотечної мережі, бібліотечні фонди, інформаційні ресурси, науково-довідковий апарат, обслуговування, культурно-інформаційна та видавнича діяльність.

Розглядаються види й типи бібліотек, правові засади бібліотечної справи, професійна освіта, створення громадських організацій тощо. Значну увагу приділено розвитку бібліотечної науки – книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, теорії та практиці бібліотечної справи.

Відзначено роль бібліотек у розвитку української державності, національної освіти, науки, культури.

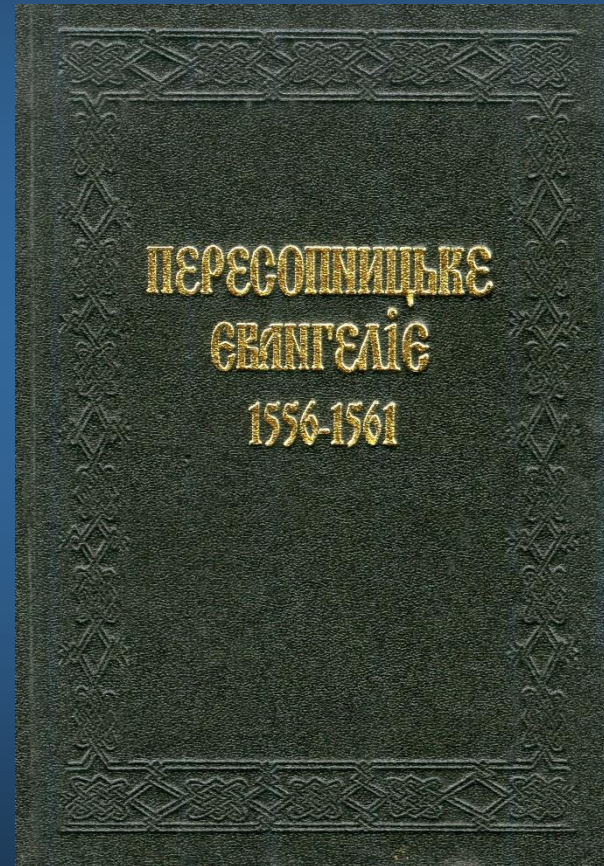
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001898>

Пересопницьке Євангеліє 1556–1561 : дослідження, транслітер. текст, словопоказчик / О. С. Онищенко та ін. ; підгот. : І. П. Чепіга за участю Л. А. Гнатенко ; редкол. : О. С. Онищенко (голова) та ін. ; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т укр. мови, Укр. мовно-інформ. фонд. Вид. 2-е, допов. Київ : НБУВ, 2011. 700, [50] с. : фотоіл.

Пересопницьке Євангеліє – визначна пам'ятка української мови та книжкового мистецтва XVI ст. загальнослов'янського значення – уперше публікується в повному обсязі. Це один із перших перекладів українською мовою канонічного євангельського тексту.

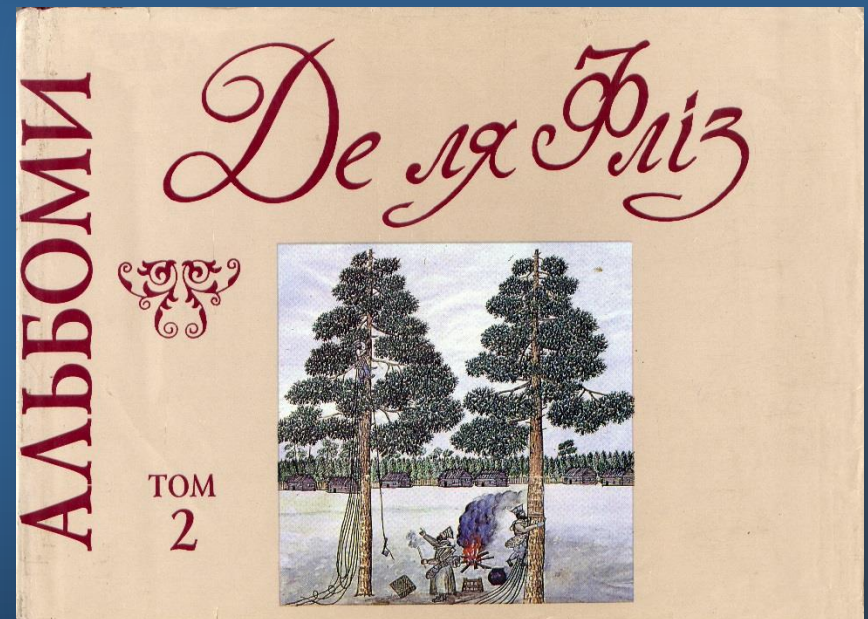
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001883>

Де ля Фліз : Альбоми / передм. В. Наулко, В. Горленко ; Національна академія наук України, Інститут української археографії і джерелознавства, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут рукопису, Кафедра української культури та етнографії ім. Гуцуляків університету Альберта (Канада); редкол. : П. Сохань (голова), Г. Боряк, К. Висловоков, Л. Дубровіна, А. Жуковський, Н. Карповець (відп. секретар), О. Коваленко, Ю. Кочубей, Б. Медвідський, В. Наулко (заступник голови), М. Притикіна, В. Старков. Київ, 1996. 254 с.

Уперше в повному обсязі наводиться унікальний етнографічний та краєзнавчий опис Київщини і прилеглих теренів з рукописних альбомів («Етнографічні описи...», «Костюми селян Державних маєтностей...» та ін.) відомого дослідника середини ХІХ ст. Де ля Фліза. У другому томі видання «Д. П. Де ля Фліз. Альбоми» представлено його найфундаментальніший твір – «Медико-топографічний опис... Київської округи. 1854» (1245 стор. рукописного тексту), в якому розглянуто вплив на здоров'я людини довколишнього природного середовища, особливості господарської діяльності і культури людності.

Альбоми супроводжуються оригінальними багатокольоровими малюнками, які не втратили пізнавального значення дотепер.

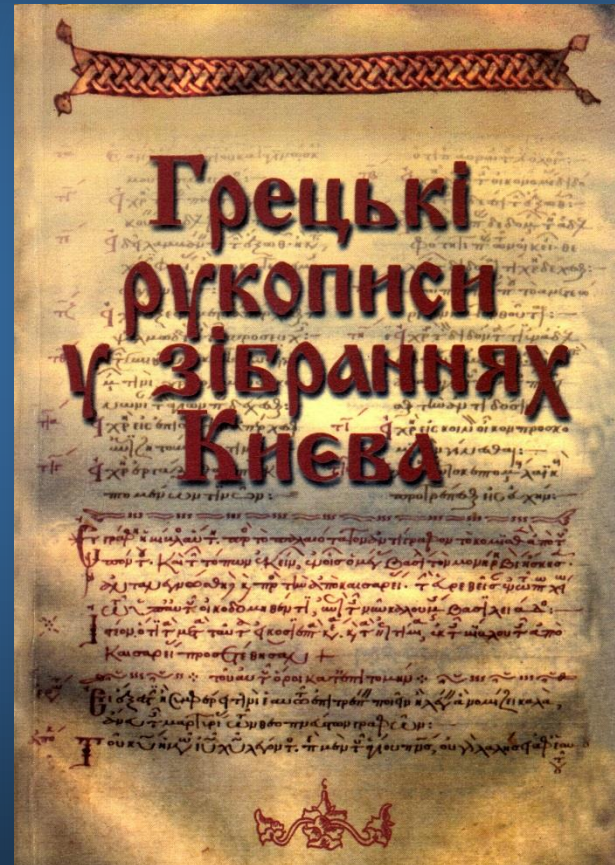
URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001869>

URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001870>

Грецькі рукописи у зібраннях Києва : Каталог / НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут рукопису, Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського, Інститут історії України ; Гарвардський ун-т ; Дамбартон Оукс ; упоряд. Є. Чернухін ; ред. кол. : І. Шевченко (голова), Е. Л. Кінен, О. Онищенко, Г. Боряк, М. Дмитрієнко, Л. Дубровіна ; ред. Н. Черкаська. Київ ; Вашингтон, 2000. 384 с. : рис.

У каталозі представлено понад 450 грецьких рукописів IV–XX ст. з колекцій Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національного історико-культурного заповідника "Києво-Печерська лавра", Центрального державного історичного архіву України в Києві.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001881>

Атрибуція й експертиза книжкових пам'яток з досвіду Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : [колект. монографія] / [Г. І. Ковальчук та ін.] ; відп. ред. Г. І. Ковальчук ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2023. 389, [8] с. : іл.

- *Викладено певні результати дослідження атрибуції та експертизи книжкових, а також інших видів друкованих пам'яток, що зберігаються у фондах Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Розкрито мету, правові й теоретичні засади експертизи пам'яток у бібліотеках. Особливу увагу приділено атрибуції стародруків і видавничих фальсифікатів, методиці встановлення приналежності примірників до історичних зібрань, а також атрибуції нотних видань, гравірованих портретів, грамофонних платівок.*

"Блажени плачущи...": сльози і печаль у Києво-Печерському патерику : наукове видання / Л. А. Петрушко ; відп. ред. Н. М. Зубкова. Київ : НБУВ, 2023. 428 с.

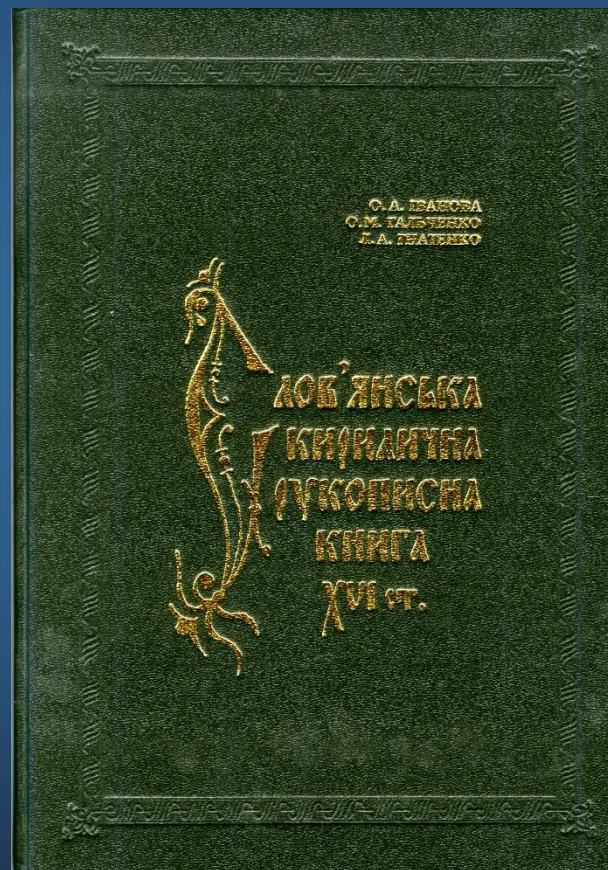
- *Книга є однією з перших спроб долучення української історіографії до перспективного напрямку світової гуманітаристики – історії емоцій. У ній на широкій джерельній базі вперше комплексно досліджено найважливіший аспект візії емоційного світу печерської спільноти в контексті східнохристиянської та східноєвропейської традицій; детально розкрито сприйняття сліз і печалі християнським соціумом українського Середньовіччя. Набули подальшого розвитку наукові знання про Києво-Печерський патерик як цінне джерело до реконструкції ідеальної сфери емоцій руської доби, параметри зв'язку першої пам'ятки руської патерикографії з перекладними текстами, уявлення про значимість сліз для середньовічного соціуму.*

- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004764>**

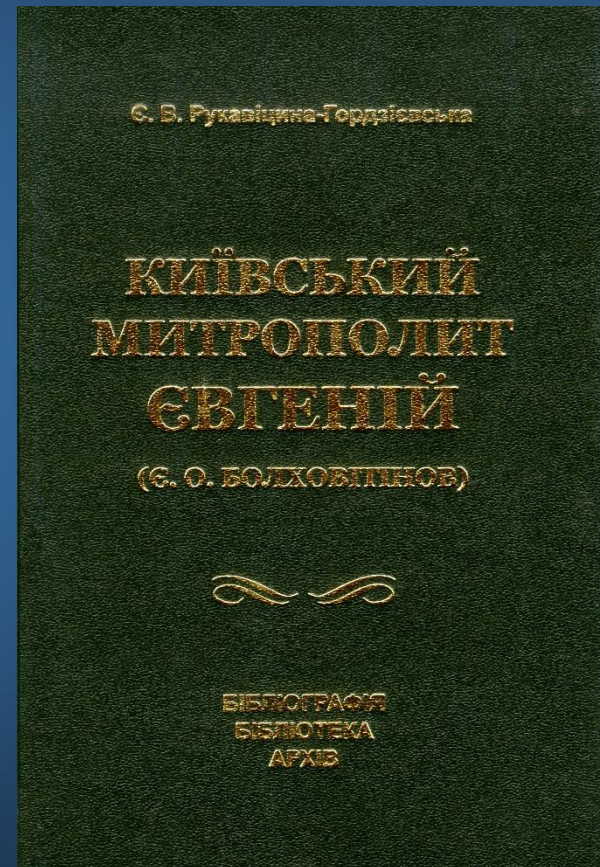
Іванова, Ольга Андріївна. Слов'янська кирилична рукописна книга XVI ст. з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : наук. кат. : палеогр. альбом / О. А. Іванова, О. М. Гальченко, Л. А. Гнатенко ; редкол. : Л. А. Дубровіна (голова) та ін. Київ : НБУВ, 2010. 791 с.

- У каталозі представлено кодикологічні описання 263 слов'янських рукописних книг, уривків і фрагментів XVI ст. кириличного письма, які зберігаються у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Описання здійснені з урахуванням сучасних досягнень археографії, палеографії, філігранознавства, кодикології та кодикографії. У статтях, розміщених в алфавітно-хронологічній послідовності, розкрито зміст пам'яток, наведено дані про стан збереженості, художнє оздоблення, оправу пам'яток, подані записи щодо історії рукопису, старі шифри, штампи тощо. Каталог супроводжується кількома покажчиками: за фондами, хронологічним, писців, іменним, географічним, наклейок, старих шифрів і штампів. У палеографічному альбомі подано зразки почерків XVI ст. усіх рукописів у послідовності їхнього розміщення в каталозі.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002134>

Рукавіцина-Гордзієвська, Євгенія Віталіївна. Київський митрополит Євгеній (Є. О. Болховітінов) : Біобібліографія. Бібліотека. Архів / Є. В. Рукавіцина-Гордзієвська ; наук. ред. Г. І. Ковальчук ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ, 2010. 856 с.

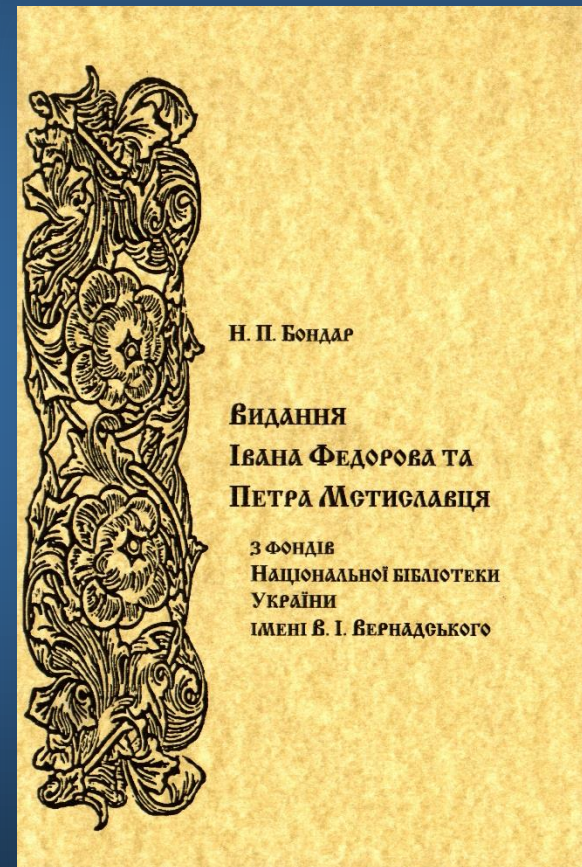
- Книга присвячена митрополиту Євгенію (Є. О. Болховітінову, 1767–1837), який, крім значної духовної, релігійної діяльності, багато зробив як науковець, історик, один із основоположників російської та української біобібліографії, пам'яткознавства, сфрагістики. Монографічна частина видання розкриває життя та діяльність Євгенія, містить виявлені автором дослідження спогади про нього, матеріали щодо його смерті та спадщини, а також виклад історії його книжкового і рукописного зібрання, складу, долі бібліотеки й архіву митрополита, на загальному тлі приватних бібліотек України і Росії кінця 18 – початку 19 ст.
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001962>

Бондар, Наталія Петрівна. Видання Івана Федорова та Петра Мстиславця з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : дослідження, попримірниковий опис. Київ : НБУВ, 2012. 312 с. : іл.

- *Пропонована робота є результатом дослідження та бібліографічного опрацювання примірників видань Івана Федорова та Петра Мстиславця, а також безвихідних анонімних видань із фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Робота складається із текстової частини, опису 10 видань у 44 примірниках та супроводжується додатковими розділами, серед яких іменний покажчик осіб та установ, що згадуються в описах, схема міграції примірників та ін.*

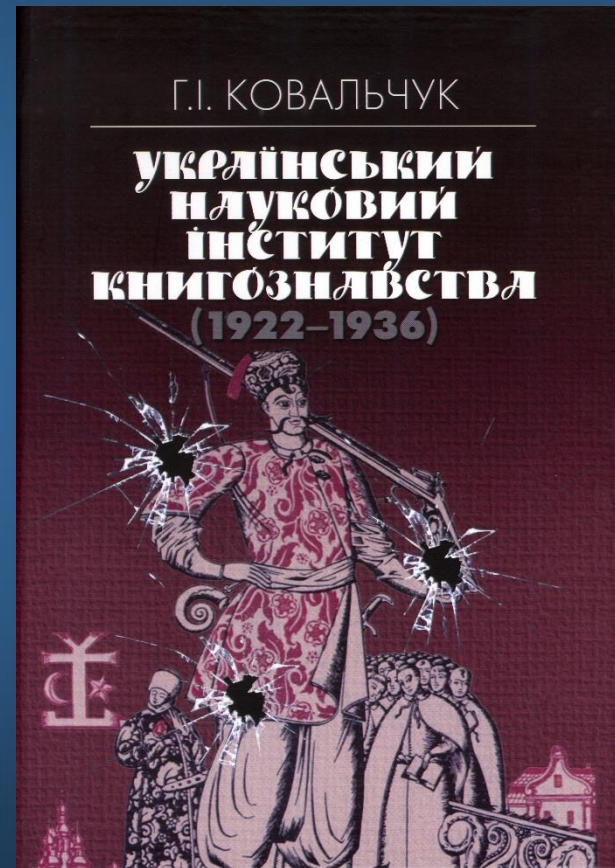
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002065>

Ковальчук, Галина Іванівна. Український науковий інститут книгознавства (1922–1936) / Г. І. Ковальчук ; наук. ред. В. І. Попик; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2015. 684, [4] с. : іл.

- *Книга присвячена історії та науковій діяльності Українського наукового інституту книгознавства (УНІК), який плідно працював у Києві в 1920-х роках і був добре відомий фахівцям. Розгром радянського книгознавства, і насамперед українського, що відбувся 1931 р., призвів до повного занепаду книгознавчих досліджень в Україні, на десятиліття знищив пам'ять про УНІК та його співробітників. Для книгознавців, бібліотекознавців, бібліографів та бібліофілів, істориків вітчизняної науки й культури.*

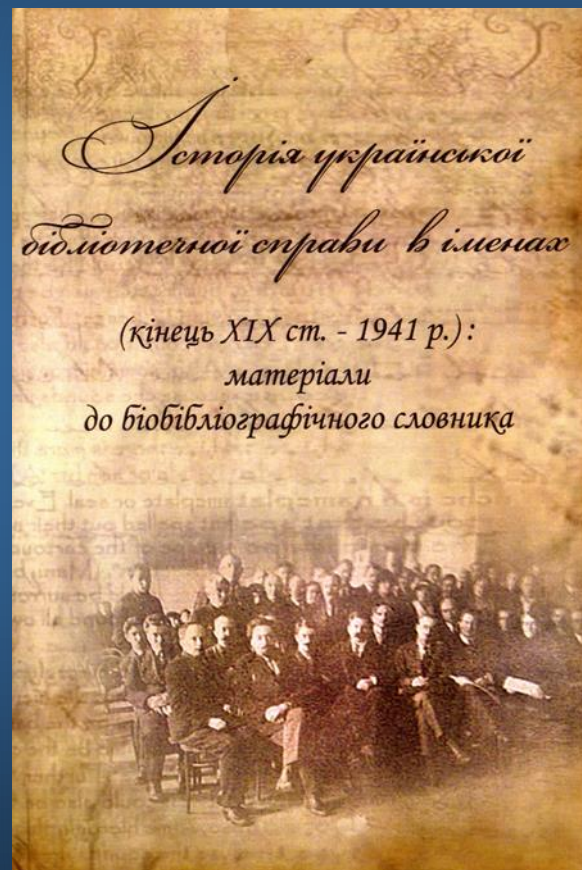
- <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000012574>

Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. – 1941 р.) : матеріали до біобібліографічного словника / авт.-уклад. : Л. В. Гарбар ; ред. кол. : Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), В. І. Попик та ін. ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2017. 616 с.

- *Матеріали до біобібліографічного словника українських діячів бібліотечної справи репрезентують біографічні довідки співробітників просвітянських, університетських, наукових, публічних, сільських, дитячих бібліотек – як знаних бібліотекознавців – розробників теорії, історії, методики й організації бібліотечної справи, так і пересічних, імена котрих удалося встановити за архівними джерелами та згадками в опублікованих документах. У виданні надані також відомості про українців – діячів бібліотечної, книжкової та видавничої справи інших держав, які зробили свій внесок у розвиток української національної книжкової культури та бібліотечної справи.*

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002146>

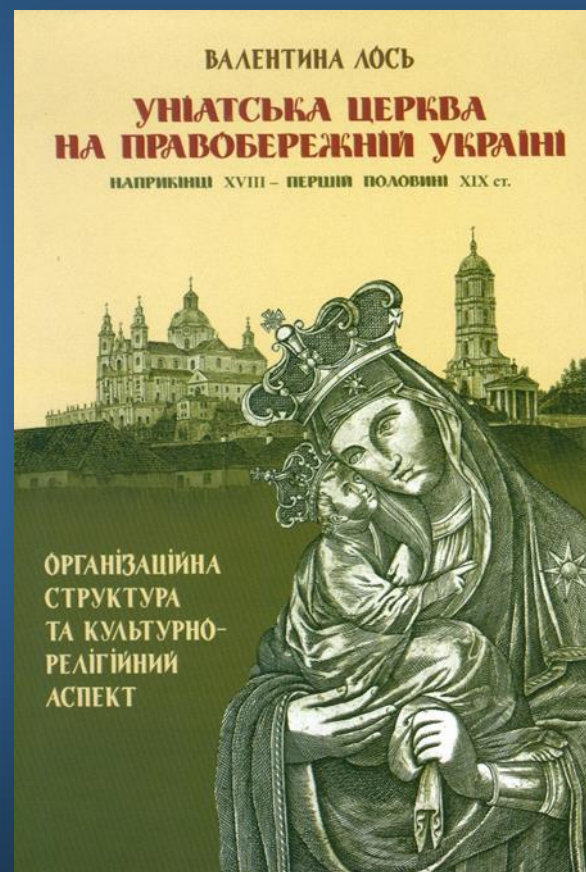

Лось, Валентина Едуардівна. Уніатська Церква на Правобережній Україні наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.: організаційна структура та культурно-релігійний аспект / відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2013. 300 с.

- Книга присвячена комплексному дослідженню історії Уніатської Церкви на теренах Правобережної України в період її входження до складу Російської імперії. На основі багатого архівного матеріалу розглядається організаційна структура Церкви та її зміни залежно від церковно-релігійних курсів російських імператорів. Значно більше уваги приділено внутрішньому становищу Церкви, зокрема детально аналізується освітня, інтелектуальна й душпастирська діяльність уніатського духовенства. В окремому розділі розглядається складне питання релігійної культури та народної релігійної свідомості уніатів, що мали значний вплив на формування ідентифікації населення. Книга розрахована на джерелознавців, істориків, бібліотечних та архівних працівників, а також усіх, хто цікавиться історичним минулим Церкви в Україні.

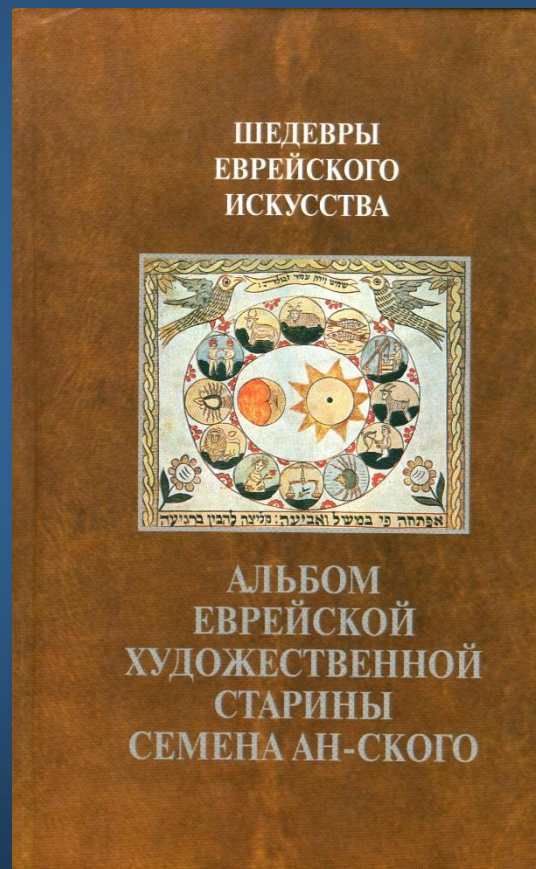
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002067>

Канцедикас, Александр. Альбом еврейской художественной старины Семена Ан-ского / А. Канцедикас, И. Сергеева. Москва : Мосты культуры, 2001. 335 с. : ил., фот. (Шедевры еврейского искусства ; т. 6).

Шостий том серії знайомить читача з унікальним виданням – «Альбомом еврейской художественной старины Семена Анского», підготовленим до друку в 1918 році відомим єврейським письменником, етнографом і громадським діячем Семеном Ан-ським. У перипетіях революційного часу видання не було здійснено, і тепер, понад вісімдесят років потому, вітчизняний читач має змогу побачити зібрані в ньому чудові витвори єврейських майстрів минулих століть.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001882>

Степченко, Ольга Петрівна. Архівна спадщина П. Я. Стебницького у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : Каталог / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ, 2014. 464 с.

- *Запропоноване видання вперше реконструює всю архівну спадщину видатного громадського, політичного та культурного діяча України П. Я. Стебницького, що зберігається в фондах ІР НБУВ. Залучені до каталогу документи особового фонду П. Я. Стебницького, а також ті, що розпоршені по різних архівах Інституту, є ґрунтовною джерельною базою для вивчення постаті цього визначного українця та його багатогранної діяльності. Людини, яка віддала багато сил для набуття Україною державності, була палким пропагандистом українського слова на теренах Російської імперії, створивши в Санкт-Петербурзі «Благодійне товариство видання загальнокорисних і дешевих книг», стала одним із фундаторів Національної академії наук та Національної (Всенародної) бібліотеки України, заклавши основи створення та функціонування провідного відділу НБУ – відділу «Україніка».*

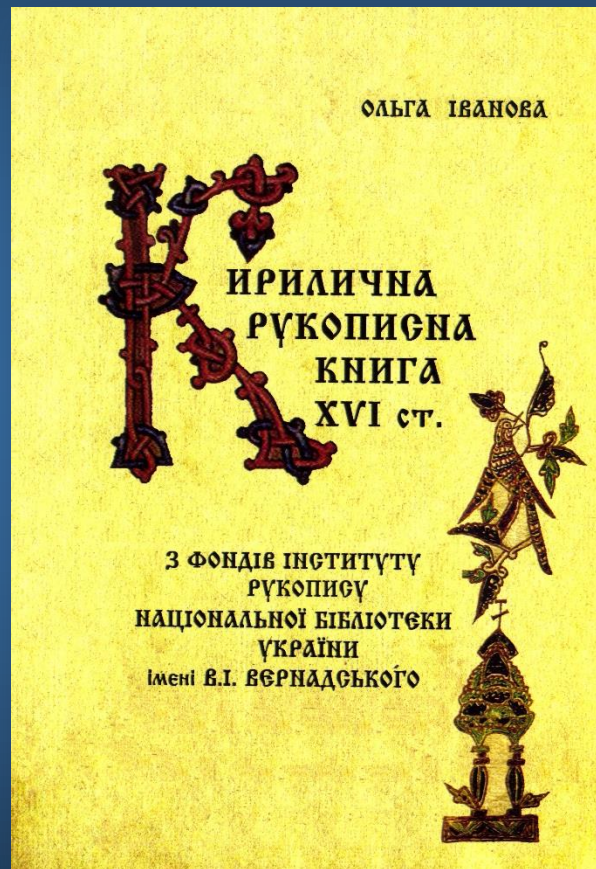
- <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0007861>

Іванова, Ольга Андріївна. Кирилична рукописна книга XVI ст. з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : Історико-кодикологічне дослідження : Альбом філіграней / ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2016. 256 с.

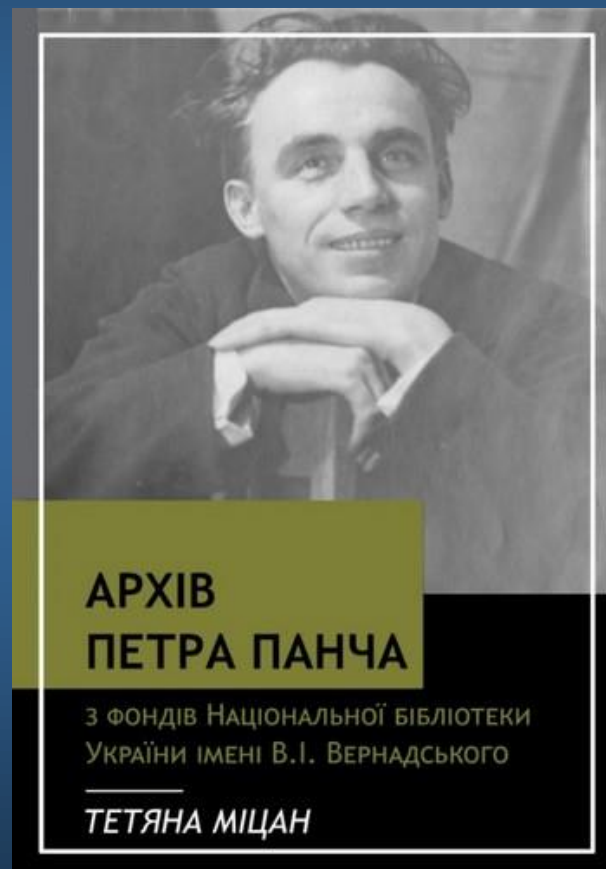
Запропонована книга є дослідженням, у якому узагальнено корпус кириличних рукописних книг XVI ст. з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. У монографії розглядається репертуар рукописних книг на тлі історико-культурних обставин розвитку кириличної рукописної книжності XVI ст., аналізується комплекс питань, пов'язаних із атрибуцією рукописів, установленням місця виробництва паперу з характерними філігранями, його використанням для написання рукописів у тій чи іншій країні, датуванням рукописних пам'яток тощо, досліджується зовнішнє оформлення рукописів та їхнє художнє оздоблення, надаються характеристики записів і висвітлюється їх роль як історичного джерела. Розглядаються етапи створення бази даних «КОДЕКС : Рукописні книги», призначеної для зберігання структурованого кодикологічного опису, методика її використання в кодикологічних дослідженнях. У довідковому альбомі подано філіграні датованих рукописів XVI ст. з фондів ІР НБУВ.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002129>

Міцан, Тетяна Володимирівна. Архів Петра Панча з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як джерело з історії української літератури ХХ століття : науковий каталог. Київ : НБУВ, 2021. 860 с.

- *Представлене наукове видання репрезентує рукописну спадщину видатного українського письменника П. Й. Панча, яка зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. У ньому проаналізовано структуру особового архівного фонду видатного українського письменника, висвітлено основні напрями його літературної та громадської діяльності, підкреслено, що документи особового походження у своїй сукупності є віддзеркаленням творчого та наукового потенціалу письменника. Архівні джерела дають змогу зупинитися на ролі однієї окремої особи в контексті історичної епохи, по новому оцінити внесок письменника в розвиток української літератури ХХ століття. Структура каталогу обумовлена видовим наповненням і складом документів творчого доробку митця. Видання складається з передмови, в якій окреслено життєвий та творчий шлях письменника, і власне Каталогу, основу якого становлять археографічні описання документів особового архівного фонду П. Й. Панча: біографічних документів, творчого доробку, документів службової та громадської діяльності, епістолярної спадщини, фотодокументів, матеріалів інших осіб тощо.*
- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004044>**

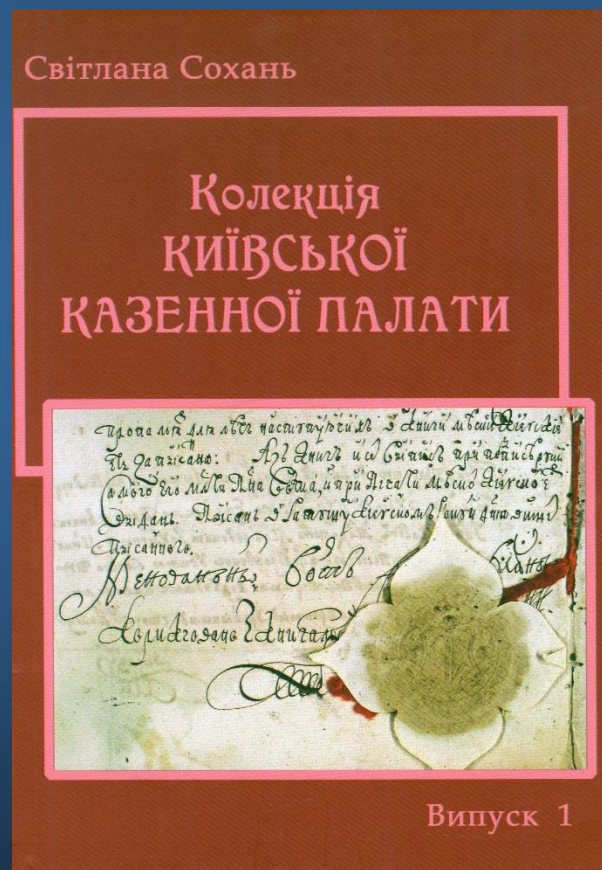

Сохань, Світлана Валентинівна. Колекція Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : археогр. дослідж. : наук. кат. / С. Сохань ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. Київ, 2019.

Вип. 1 : Акти і документи Михайлівського Золотоверхого монастиря (1522–1785) / редкол. : М. А. Філіпович та ін. Київ, 2019. 378, [1] с.

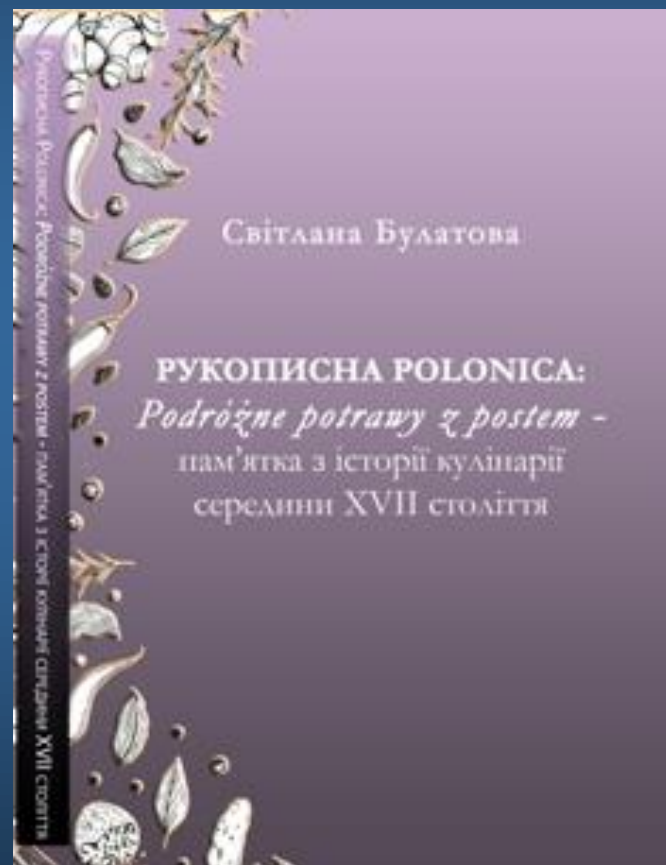
- Цим виданням розпочато серію каталогів, що репрезентуватимуть актові документи з історії власницьких прав на землеволодіння київських монастирів з унікальної рукописної колекції Київської казенної палати, яка зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Довідковий апарат до видання складається з іменного, географічного покажчиків, покажчика інституцій, списку скорочень літератури й архівністорико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003704>

Булатова, Світлана Олегівна. Рукописна Polonica: Podrózne potrawy z postem – пам'ятка з історії кулінарії середини XVII ст. у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : монографія / С. О. Булатова. Київ : НБУВ, 2022. 260 с.

- *Монографію присвячено дослідженню галицької рукописної збірки Podrózne potrawy z postem середини XVII ст. і власне публікації її рецептуру старопольською мовою. У виданні розглянуто кодикологічний аспект рукописної збірки, питання щодо складу, авторства рецептур, виконано їхній історико-філологічний аналіз. У бароковому контексті вивчено локальні галицькі рецептури й іноземні запозичення в елітарній кухні XVII ст., визначено історико-кулінарні характеристики інгредієнтів і ретроспективних технологій, висвітлено дискурси дієтетики й посту. Текст рукописних рецептур, підготовлений відповідно до правил опублікування старопольських археографічних джерел, супроводжують переклад українською мовою, наукові коментарі, термінологічний словник, покажчики.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004432>

Архів українського історика Олени Апанович в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : біографічне дослідження : науковий каталог / О. П. Степченко, О. П. Бодак, Л. С. Щерба. Київ : НБУВ, 2019. 268 с.

- **Видання репрезентує архівну спадщину українського історика й громадського діяча, яскравого представника наукової та культурної еліти України другої половини ХХ ст. Олени Михайлівни Апанович, що зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Каталог містить описання документів особового архівного фонду, що є ґрунтовною джерельною базою для вивчення постаті О. М. Апанович, її наукової діяльності, зокрема як дослідника українського козацтва й особистості першого президента Національної академії наук України В. І. Вернадського, творчої та громадської праці. Структура каталогу обумовлена видовим складом документів архіву, укладених за основними принципами систематизації матеріалів особових архівних фондів. Переважна більшість документів з фонду О. М. Апанович залучається до наукового обігу вперше.**

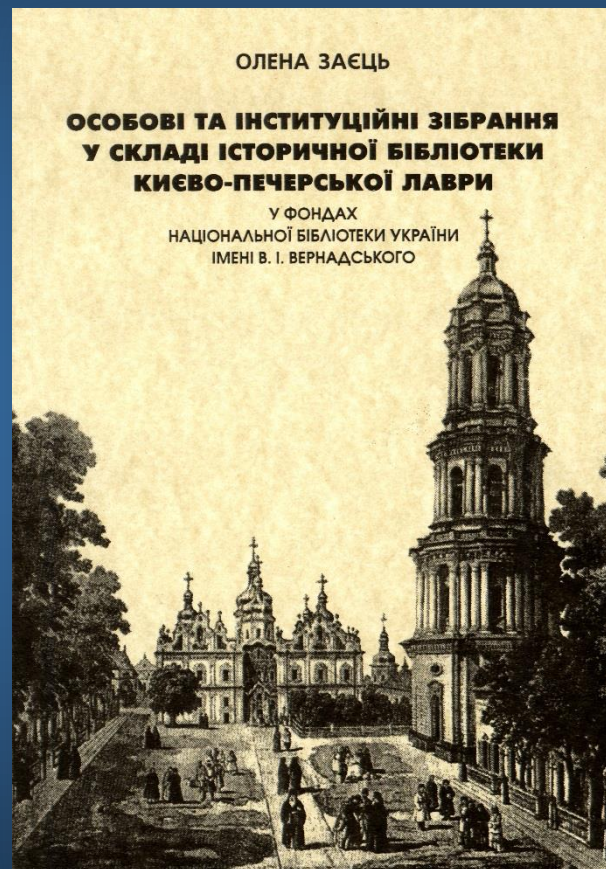
- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003271>**

Заєць, Олена Василівна. Особові та інституційні зібрання у складі історичної бібліотеки Києво-Печерської лаври у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : монографія / О. В. Заєць ; ред. Г. І. Ковальчук. Київ, 2018. 240 с.

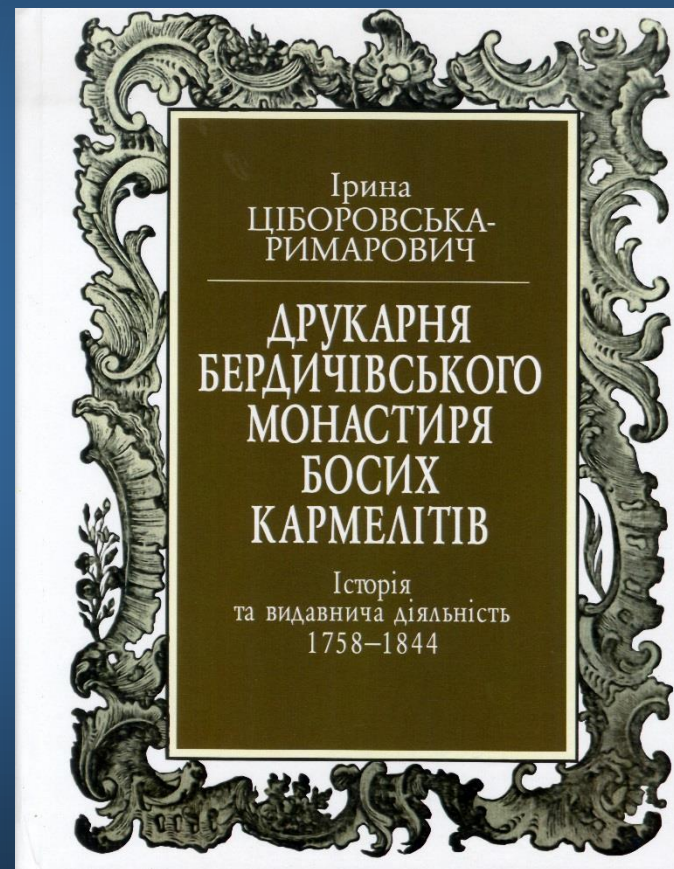
- *Видання є результатом наукового опрацювання фонду історичної бібліотеки Києво-Печерської лаври, що зберігається у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, на предмет виявлення печаток, штампів, екслібрисів, наліпок, які свідчать про колишніх власників книг. З'ясування первинних господарів книжок стало поштовхом до вивчення архівних матеріалів Києво-Печерської лаври, що зберігаються в Центральному державному історичному архіві України в м. Києві. Під час дослідження виявлено нові факти з нарративної історії монастиря. Саме завдяки збереженим приватним книжковим колекціям повернені з небуття відомі свого часу представники православ'я, відображено характерні риси книжкової культури православного духовенства впродовж XVII – початку XX ст. У роботі доводиться велике значення бібліотеки в історії Києво-Печерської лаври та української культури і, як наслідок, внесення монастиря до об'єктів культурної спадщини ЮНЕСКО від України.*
- **URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002751>**

Ціборовська-Римарович, Ірина Олегівна. Друкарня Бердичівського монастиря босих кармелітів: історія та видавнича діяльність 1758–1844 / І. Ціборовська-Римарович ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2019. 652 с., 28 с. іл.

- *Монографія присвячена історії та видавничій діяльності друкарні Бердичівського монастиря босих кармелітів, яка у другій половині XVIII – XIX ст. була найпотужнішим друкарським осередком Правобережної України, де видавалась продукція латинським шрифтом. Викладено історію друкарні, подано бібліографічний і книгознавчий аналіз репертуару її друків, висвітлено особливості їхнього художнього оформлення, зібрано інформацію про розповсюдження та побутування примірників її видань, подано науковий попримірниковий опис екземплярів бердичівських видань, виявлених у сучасних бібліотеках, музеях і архівах України.*

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003843>

З історії книжкової культури України: дослідження ретроспективних книжкових, образотворчих, музичних видань та історичних колекцій з фондів Національної бібліотеки : монографія / ред. Г. І. Ковальчук. Київ : Видавничий дім "Академперіодика", 2021. 400 с.

Колективна монографія є підсумком наукових досліджень з історії книжкової культури України, що проводилися науковцями Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського впродовж 2016–2018 рр. на базі фондів відділів стародруків та рідкісних видань, образотворчих мистецтв, музичних фондів, зарубіжної україніки, бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ. Історія книжкової культури України XVI—XX ст., що постає зі сторінок цього видання, має різноаспектний, але абсолютно достовірний характер, оскільки ґрунтується на конкретних джерелах.

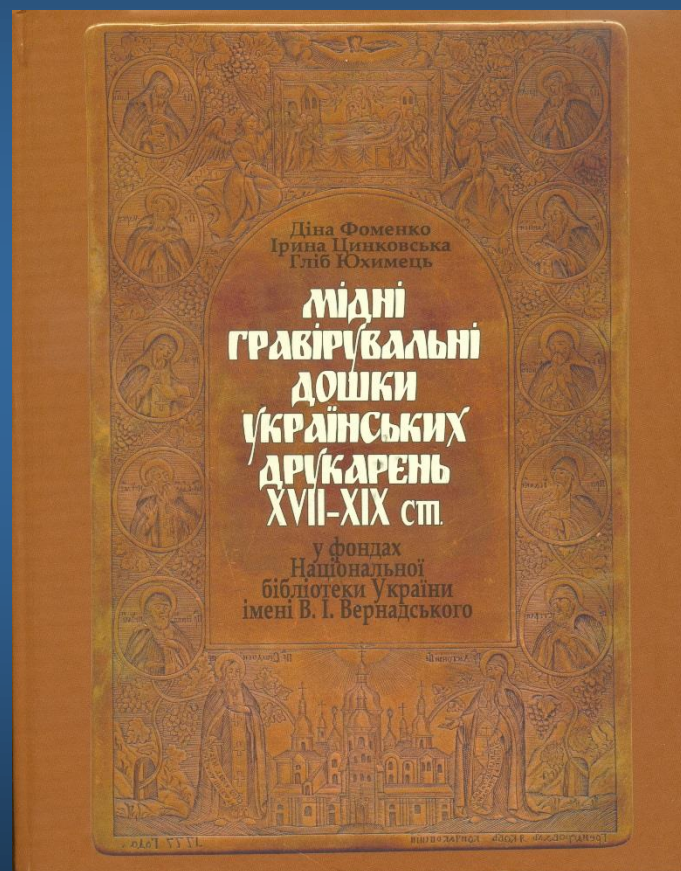
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004382>

Мідні гравірувальні дошки українських друкарень XVII–XIX ст. у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : каталог / Д. Д. Фоменко, І. І. Цинковська, Г. М. Юхимець. Київ : НБУВ, 2014. 359 с.

До наукового каталогу увійшли мідні гравірувальні дошки українських друкарень XVII–XIX ст. із фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, що є рідкісними й цінними пам'ятками української культури й мистецтва, які ще ніколи не були опубліковані. Каталог буде корисним дослідникам історії української культури, мистецтвознавцям, мистцям, реставраторам, історикам, мовознавцям, літературознавцям, працівникам музеїв, бібліотек, широкому колу шанувальників мистецтва.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003607>

Щеколдіна, Наталія. Альбоми навчальних малюнків іконописної та малярської майстерні Києво-Печерської лаври («Кужбушки») з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Частина I : Друкована графіка західноєвропейських шкіл XVI–XVIII століть / НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. Київ, 2019. 568 с.

- Наукове видання "Друкована графіка західноєвропейських шкіл XVI–XVIII століть" є першим із серії каталогів, що репрезентуватимуть колекцію альбомів зі зразками західноєвропейських гравюр XVI–XVIII ст. і малюнків учнів і наставників іконописної та малярської майстерні Києво-Печерської лаври, яка має назву "Кужбушки" (від нім. *Kunstbuch* – мистецька книга, посібник з малювання) та зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Видання залучає до наукового обігу описання альбомів зі зразками західноєвропейських гравюр XVI–XVIII ст. (близько 2000 одиниць) різними техніками.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003841>

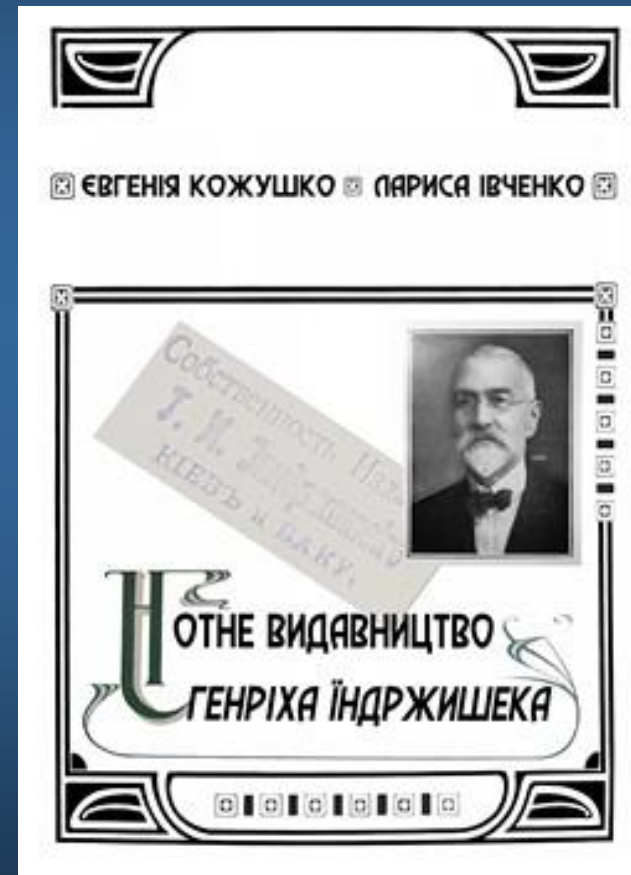
Наталія ШЕКОЛДІНА

Частина I
Друкована графіка
західноєвропейських шкіл
XVI-XVIII століть

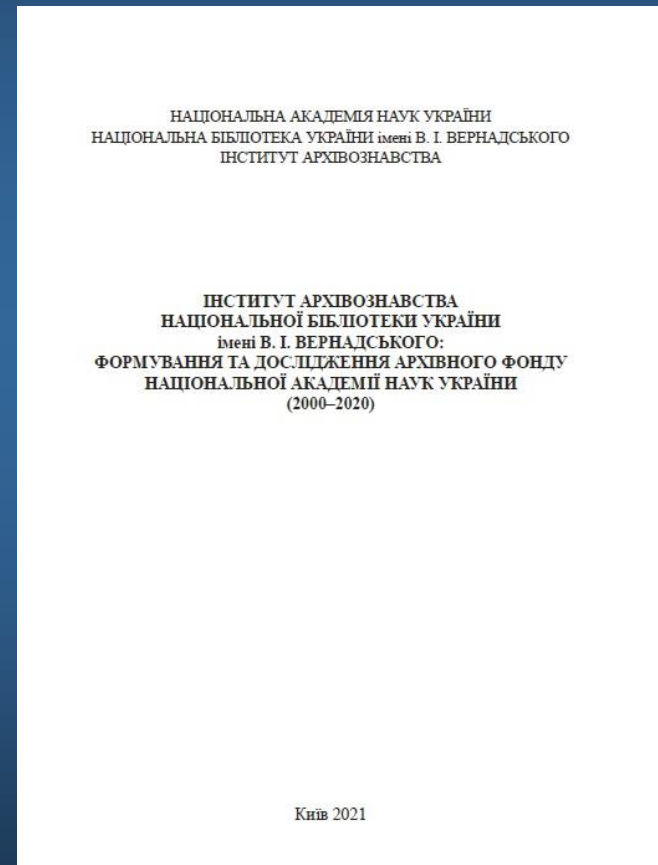
Нотне видавництво Генріха Індржишека : 1902–1919 : дослідження / Є. В. Кожушко, Л. В. Івченко. Київ : НБУВ, 2021. 520 с.

- У дослідженні репрезентовано історію та нотну продукцію видавництва Генріха (Індржиха) Індржишека (1857–1924) – власника музичного магазину, майстерень з ремонту й виробництва музичних інструментів у Києві, засновника фірми грамзапису «Екстрафон», одного із засновників спортивного товариства «Сокіл» і культурно-просвітницького товариства імені Яна Амоса Коменського у Києві, члена Київської міської думи, активного діяча громадського і політичного життя Києва, чеха за походженням. На початку ХХ століття його видавництво було другим за розміром і значенням нотовидавничим центром в Україні. У роботі охарактеризовано особливості окремих видань і видавничих серій. Наводиться інформація та наукові описи всіх виявлених на цей час примірників нотної продукції Індржишека не тільки з фондів НБУВ, але і з інших бібліотек, приватних колекцій, Інтернет-ресурсів; представлено й ті видання, щодо яких інформацію встановлено за непрямыми джерелами (усього 1422 позиції).
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004351>

Інститут архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: формування та дослідження Архівного фонду Національної академії наук України (2000–2020) : монографія / відп. ред. О. С. Онищенко ; авт. кол. : О. В. Березовська, О. І. Вербіцька, Г. В. Індиченко, І. Г. Кіржаєва, Л. О. Матвійчук, К. Є. Новохатський, О. С. Онищенко, О. В. Січова, А. І. Шаповал, С. В. Шарабанова, Л. М. Яременко ; НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. Київ. 2021. 350 с.

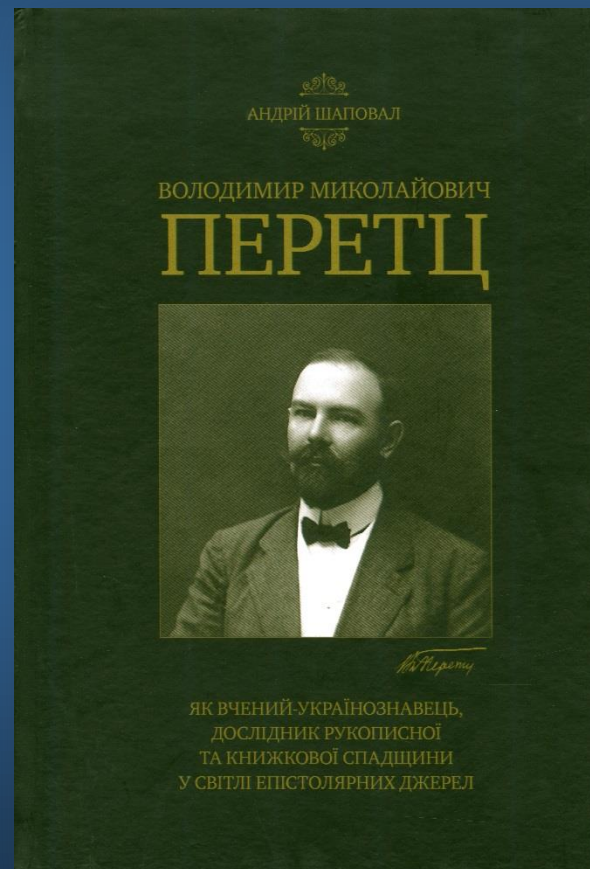
- *У монографії розкрито діяльність Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського з формування, наукового дослідження та реконструкції Архівного фонду Національної академії наук України, відображено роль інституту в процесі управління архівною справою та діловодством у НАН України та її установах.*
- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004199>

Шаповал, Андрій. Володимир Миколайович Перетц як вчений-українознавець, дослідник рукописної та книжкової спадщини у світлі епістолярних джерел : монографія / відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ : НБУВ, 2020. 596 с.

- У монографії на основі аналізу широкого комплексу архівних документів, передусім, епістолярної спадщини українських учених, а також бібліографічних джерел, відображена діяльність видатного філолога, історика давньої української літератури й театру, етнографа, джерелознавця, палеографа, бібліографа Володимира Миколайовича Перетца (1870–1935) з розвитку українознавства, дослідження української книжкової та рукописної спадщини й організації українського наукового життя.

- URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003840>

4. НАУКОВІ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ НБУВ

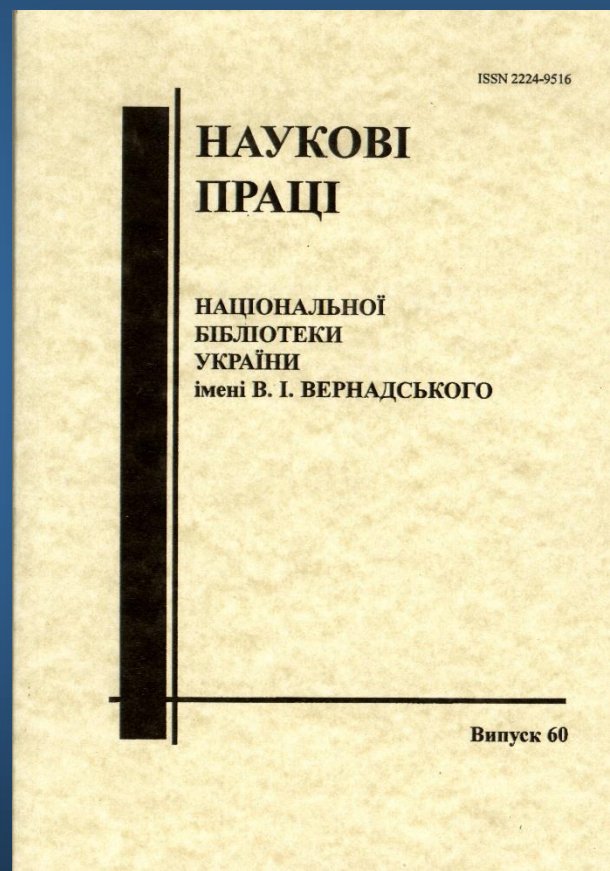
Бібліотечний вісник : наук.-теорет. та практ. журн. / НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського. Київ : НБУВ, 1993.

- *Тематика: періодичне фахове науково-теоретичне й практичне видання, в якому висвітлюються актуальні проблеми бібліотечно-інформаційної діяльності, бібліографознавства, книгознавства, соціальних комунікацій у бібліотечно-інформаційній галузі.*
- *Періодичність: раз на два місяці.*
- *Засновники: Національна академія наук України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.*
- *Рік заснування: 1993.*
- [http:// bv.nbu.gov.ua](http://bv.nbu.gov.ua)

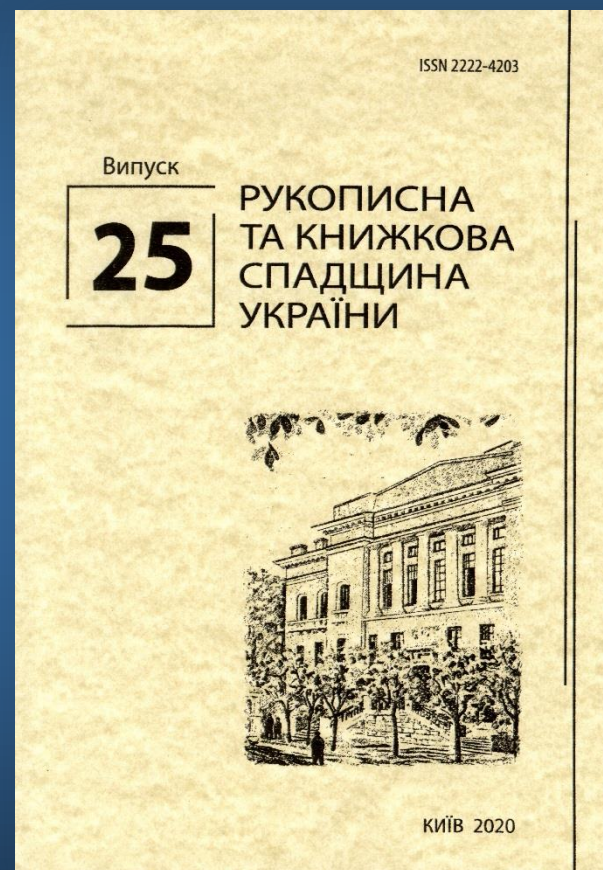
Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. Київ : НБУВ, 1998.

- *Тематика: бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство, документознавство, інформаційна діяльність.*
- *Періодичність: три рази на рік.*
- *Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.*
- *Рік заснування: 1998.*
- [http:// np.nbu.gov.ua](http://np.nbu.gov.ua)

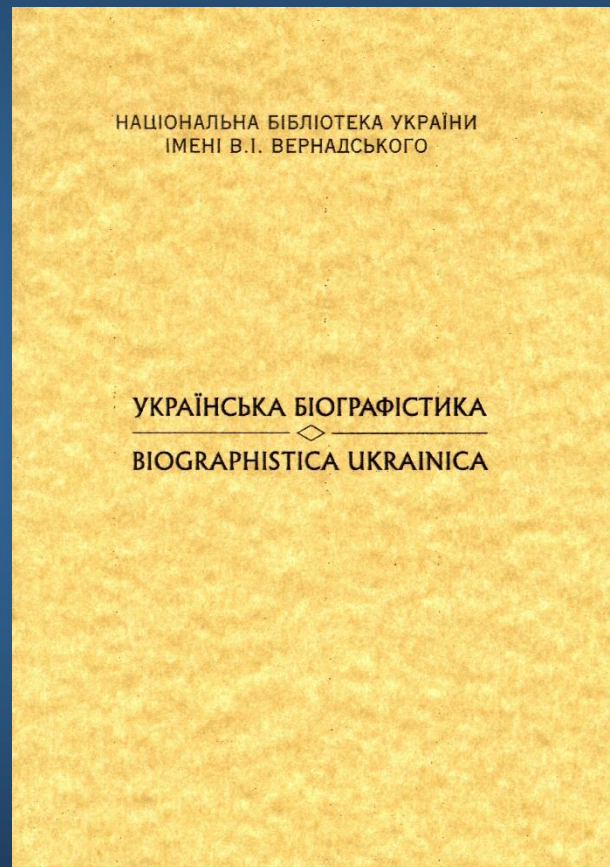
Рукописна та книжкова спадщина України: археограф. дослідж. унікальних арх. та бібл. фондів / НАН України, Нац. бібліотека імені В. І. Вернадського, Ін-т рукопису ; редкол. : Л. А. Дубровіна (відп. ред.) [та ін.]. Київ : НБУВ, 1993.

- **Тематика:** висвітлення різних аспектів вивчення історії та побутування рукописної книги, стародруків, спеціалізованих бібліотечних і архівних фондів з метою реконструкції історії книжкової культури України. Репрезентуються наукові дослідження зі спеціальних історичних дисциплін, публікації документів, науково-довідкові, науково-інформаційні матеріали (огляди фондів, археографічні й бібліографічні описи, покажчики, повідомлення, рецензії), статті з проблем зберігання, реставрації та консервації рукописних і книжкових фондів, а також з питань створення автоматизованих технологій опрацювання, описування рукописів і книг, використання інформаційно-пошукових систем у бібліотечній та архівній справі.
- **Періодичність:** один раз на рік.
- **Засновник:** Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут рукопису.
- **Рік заснування:** 1993.
- <http://rksu.nbu.gov.ua>

Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. / ред. : В. І. Попик; НАН України, Нац. бібліотека України імені В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж., Укр. біогр. т-во. Київ, 1996.

- *Тематика: висвітлення питань біографістики (історії, теорії, методики), біобібліографії, інформаційних ресурсів.*
- *Періодичність: два рази на рік.*
- *Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.*
- *Рік заснування: 1996.*
- <http://ub.nbu.gov.ua>

Дякуємо за увагу

■ *Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського.*

■ *Відділ соціокультурної діяльності*

Всі права захищені ©ВСКД НБУВ, м.н.с. Прокошина І.А.